

Hak ve Millet Davasının Sesi

UYANIS

YIL: 1 SAYI: 10 HAZİRAN 2024

Kültür Emperyalizmi
Dillerin Geleceğini Tehdit Ediyor:
TÜRKÇEMİZE SAHİP ÇIKALIM

UYANIS Hak ve Millet Davasının Sesi

İmtiyaz Sahibi
Millet Eğitim Kültür
Sanat Sosyal Yardımlaşma ve
Hayır Derneği Adına
Genel Başkan
Cuma NACAR

Yıl:1 Sayı:10
Yayın Tarihi: 25.06.2024

Genel Yayın Yönetmeni
Selami YILDIRIM

Yazı İşleri Koordinatörü
Hüseyin SEZER

Grafik Tasarım
Aykut ÖZDEMİR

Yayın Kurulu
Yahya DEMELİ
Nejat CEBECİ
Muharrem YAKIN
Mehmet GÖKTEKİN

İletişim

bilgi@uyanisdergisi.com.tr
uyanisdergisi.com.tr
uyanis_dergisi
Uyanis Dergisi
Uyanisdergisi
@uyanisdergisi

Yönetim Yeri

Molla Gürani Erseven sokağı
No:1, 34093 Fatih/İstanbul

Gelen yazılar yayınlansa da
yayınlansa da iade edilmez.

Yazıların sorumluluğu yazara aittir.
Yazılara telif ücreti ödenmez.

Yayın kurulu yazılarda değişiklik
yapma hakkına sahiptir.

Yayımlanan yazılar kaynak
gösterilerek yayımlanabilir.

İÇİNDEKİLER

Cuma NACAR	Başyazı	4
Ali Kamil YILDIRIM	Kurallara Bağlı Uluslararası ve Rusya - Çin Ortaklaşması	6
Yunus TOPUZ	Burası Ortadoğu	9
Yahya DEMELİ	Yeni Anayasa Tasarımları Üzerine	10
Ahmet ÇUVALDIZ	Çuvaldız	13
Mustafa GÖKTEKİN	Yeni Bir Anayasa veya Neler Oluyor?	14
Dr.Kadir ÇETİN	Normalleşmenin Gölgesinde Kayyum Atamasının Düşündürdükleri ...	16
H.Ali ÖZDEMİR	Hayatın Karar Anları Kardeşlik	18
İbrahim ŞAŞMA	Ahval-i Beyan	21
İbrahim Halil SİPAHİ	Çağın Vebası Uyuşturucu	22
Abdullah DEMİRCİ	Talat Türkmen; Din Öğretiminin Amacı Hiçbir Zaman "Dindar Müslüman" Yetiştirme Amacını Gütmemiştir	24
Hasan ALÇELİK	Tarihe ve Köklere Yeniden Bakmak	27
Hüseyin TOPTAŞ	Hüküm Allah'ındır Ayetleri	28
	"Bugünden Yarına Köprü: Türkçe"	30
İrfan KALAYCI	Ben, Türkçe: Köprülerin Diliyim, Dinleyin Beni Lütfen!	33
Muharrem YAKIN	Hindistan'da İnekler Türkiye'de Köpekler	36
Turgut YILDIZHAN	İnşirah Etsin Umudun	40

KURALLARA BAĞLI ULUSLARARASI DÜZEN ve Rusya - Çin Ortaklaşması Ali Kamil YILDIRIM

Soğuk savaş sonrası oluşan "tek kutuplu" dünya sayesinde ABD, müellifi olduğu Kurallara Bağlı Uluslararası Düzeni kendi hegemonyasının güçlendiği bir vasıtaya dönüştürmüştür. .

Sayfa 6

YENİ ANAYASA TASARIMLARI ÜZERİNE Yahya DEMELİ

Anayasa pozitif bir hukuk kaynağıdır. Anayasa, milli ve sosyal hayatı düzenleyen normatif bir kaynak olup uyulması gereken hedefleri göstermektedir.

Sayfa 10

Geleceğimiz ve varlığımızın teminatı Türkçemizi koruyacağız

Karamanoğlu Mehmet Bey, "Bundan böyle divanda, dergâhta, bârgâhta, çarşıda ve meydanda Türkçeden başka dil kullanılmayacaktır" diyor.

Ünlü düşünür Konfüçyus dilin önemini şöyle anlatıyor, "Bir ulusun bütün yönetimi bana bırakılsaydı, ilkin dilini düzeltirdim. Çünkü dil düzgün olmayınca söylenen anlaşılmaz ve yapılması gereken yapılmadan kalır, böyle olunca töreler ve sanat geriler, adalet yoldan çıkar, halk çaresizlik içinde kalır. İşte bundan dolayı söylenmesi gereken başboş bırakılmaz. Bu her şeyden önemlidir." Ve Mustafa Kemal Atatürk de dilimizin, güzel Türkçemizin önemine dikkat çekmek için şu veciz sözü söylüyor; "Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk Milleti dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır." Ve noktayı Cumhuriyet tarihimizin en önemli edebiyatçılarından Nihat Sami Banarlı şöyle koyuyor; "Bizim dilimiz, bir imparatorluk dilidir. Her dil imparatorluk dili olamaz. Çünkü her millet imparatorluk kuramaz."

Değerli okuyucu, şöyle diyor Ay'a ilk ayak basan astronot Neil Armstrong, "Benim için küçük insanlık için büyük bir adım." İşte bu gerçekler ışığında Millet Derneği tarafından belki birilerinin çok da görmediği, önemsemediği ama Türk Milleti için çok büyük bir adım atıldı. Millet Derneği Genel Başkanlığı tarafından son dönemde yozlaştırılmak, erozyona uğratılmak istenen geleceğimizin ve varlığımızın teminatı güzel Türkçe-

mizi hatırlatan bir yarışma düzenlendi. "Bugünden Yarına Köprü: Türkçe" başlığıyla düzenlenen yarışmanın ödül töreni gerçekleşti. Bu tarihi yarışmanın yerli ve milli kadroların tarih ve millet önünde sorumlulukları bulunanlara bir kez daha önemli bir hatırlatması olduğunun altını çizelim. Yarışmada başta eserleri değerlendiren her biri diğerinden yetkin jüri üyesi hocalarımız başta olmak üzere emeği geçenleri yürekten kutluyoruz.

Ayrıca hepinize beklediğiniz, istediğiniz ve yarınla dair umutlarımızı tazeleyecek bir müjdemiz daha var. Millet Derneği bir başka tarihi adımı daha atıyor. Millet evlatlarına kucak açıyor. Genel Başkanımız Sayın Cuma Nacar'ın tensip ve himayelerinde 2-13 ve 15-21 Temmuz tarihlerinde Bursa Nefes Dağyenice de iki etap halinde "Gençlik, Eğitim, Dinlenme" kampı düzenliyor. Kampa şimdiden gençlerin göstermiş olduğu büyük ilginin geçmiş ile gelecek arasında yıkılmaz, sarsılmaz bir köprü olacağı inancımızı vurgulamak isteriz.

Değerli okuyucu bu sayımızda Genel Başkanımız ve Başyazarımız Sayın Cuma Nacar, "Türk Milletinin varlık ve beka davasını yumuşatmaya kimsenin gücü yetmeyecektir" başlıklı yazısında, "Eğitimde, kültürde, ahlakta, adalette" yaşanan gelişmeleri enine boyuna tartışmaya açıyor ve önemli uyarılarda bulunuyor. Bunun yanında her sayımızda olduğu gibi birbirinden çarpıcı analizlerini keyifle okuduğunuz Ali Kamil Yıldırım, "Kurallara Bağlı Uluslar arası ve Rusya

- Çin Ortaklaşması" konusunu farklı bir perspektiften ele alıyor. Yahya Demeli, "Yeni Anayasa tasarımları üzerine", Mustafa Göktekin de, "Yeni bir Anayasa veya neler oluyor?" başlığıyla Anayasa tartışmalarına yerli ve milli değerler perspektifinden farklı bir pencere açıyorlar. Dr. Kadir Çetin'de 31 Mart yerel seçimlerinin hemen ardından siyasi arenada başlayan "normalleşme veya yumuşama" adımlarını, "Normalleşmenin Gölgesinde Kayyum Atamasının Düşündürdükleri" başlıklı yazısıyla değerlendiriyor. Usta kalem Hüseyin Toptaş, "Hüküm Allah'ındır Ayetleri" başlıklı yazısıyla hepimizi manevi bir yolculuğa çıkarıyor.

İlerleyen sayfalarımızda ise Hacı Ali Özdemir, "Hayatın Karar Anları Kardeşlik" yazısıyla hepimize derslik değerlendirmelerde bulunuyor. Yine Dr. Abdullah Demirci sizler için Eğitimci Yazar Talat Türkmen ile din eğitiminin amacı üzerine çarpıcı bir söyleşi gerçekleştirdi. Yine, Ahmet Çuvaldız "Çuvaldız" köşesi ile İbrahim Halil Sipahi, "Çağın Vebası Uyuşturucu", Hasan Alçelik, "Tarihe ve köklere yeniden bakmak", Muharrem Yakın, "Hindistan'da İnekler Türkiye'de Köpekler", İrfan Kalaycı, "Ben, Türkçe: Köprülerin Diliyim, Dinleyin Beni Lütfen!" yazılarıyla, Ebu Zer, "Burası Ortadoğu", İbrahim Şaşma, "Ahvali beyan", Turgut Yıldızhan, "İnşirah Etsin Umudun" şiirleriyle bu sayımıza önemli katkı yaptılar.

Yeni bir UYANIS'ta buluşuncaya kadar, uyanık kalın ve uyandırmaya devam edin. Selam ve sevgilerimizle..

BAŞYAZI CUMA NACAR

TÜRK MİLLETİNİN VARLIK VE BEKA DAVASINI YUMUŞATMAYA KİMSENİN GÜCÜ YETMEYECEKTİR.

31 Mart Mahalli İdareler Seçimleri sonrasında siyaset “yumuşama” gündemi ile meşgul. Bazıları ise adının “normalleşme” olarak kabul edilmesinden yana. Ülkenin kötü yönetilmesine bağlı olarak neredeyse her alanda bir beka sonunu yaşamaktayız. Örnekleri çoğaltmak mümkün. Eğitimde, kültürde, ahlakta, adalette veya Türkiye’nin gelecek yıllarda yaşayacağı sorununu, genel anlamda gıda sorunu da git gide bir beka sorununa dönüşmüş durumda. Ancak asıl beka sorununun, rahmetli bilge lider Aykut Edibali’nin ifadesi ile “Türk Milletinin varlık ve beka” olduğu asla akıldan çıkarılmaması gerekir. Çünkü sorunların temelinde esas itibarı ile Türk Milletinin varlık ve beka sorunu yatmaktadır. Dolayısıyla yaşanan adına ister yumuşama ister normalleşme diyelim gelişmeleri bu temel kabulden hareketle analiz etmek zorundayız.

SIYASETTE SERTLİĞİN MÜSEBBİPLERİ YUMUŞAMA İSTEĞİNDE SAMİMİ DEĞİLDİR.

Ülkemizde anayasa ve kanunların bu kadar çignendiği, hukukun üstünlüğü yerine kendini üstün sayanların hukukunun (?) egemen olduğu başka bir devir oldu mu bilemiyoruz. Vatandaşın açlığa, yoksulluğa mahkûm edildiği; fedakarlığın, cefanın vatandaştan beklendiği, vatandaşın kemerinde

sıkacak deliğin kalmadığı, bıçağın artık kemiğe değil dayanması, kemiği kesme evresine geldiğimiz bir zamanda bu yumuşama vatan- daşın ne işine yarayacaktır. Yine ehliyet ve liyakatin ayaklar altına alındığı, mülakat adı altında gençlerimizin haklarının acımasızca gasp edildiği, plansız ve programsız fakülte açılışları ile her yıl binlerce üniversite mezunlarının işsizler ordusuna katıldığı bir zamanda yumuşama vatandaşımızın hangi yarasına merhem olacaktır. Türkiye’yi, Avrupa Konseyi’ne üye ülkeler arasında, cezaevinde en çok kişinin bulunduğu ülke konumunda olmaktan çıkaracak mıdır? Zaten yıllardır ezilen emeklinin, gençlerimizin, işçinin, memurun, çiftçinin, esnafın, hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımızın son zamanlardaki politikalarla artık dayanacak gücünün kalmadığı, kan ağladığı durumdan onları kurtaracak mıdır? Yoksa iktidarı ile muhalefeti ile nasıl olur da koltuklarımızı sağlamlaştırabiliriz hesabı mı içindedirler? Tüm bu soruların cevapları açıktır.

YUMUŞAMA (?) ARAYIŞLARI SİPARİŞ MİDİR? SİYASİLERİN GELECEK KAYGISI MIDIR?

İşte tam da böyle bir zamanda iktidar ve ana muhalefet partisi arasındaki bu yumuşamanın ve sonuçlarının doğru okunması, zorunlu uyarıların yapılmasında aziz

milletimizin hak ve menfaatleri açısından hayati derecede önem arz etmektedir.

Kamuoyunun malumu olduğu üzere bu tartışmalar 31 Mart seçimlerinden hemen sonra AKP’nin genel başkanı Tayyip Bey tarafından “kan ve ruh kaybı”na bir çare arayışı ile başladı. Anlaşılan seçimlerdeki mağlubiyetlerinden kurtuluş için köklü bir değişim zaruretine inanmış ve bu değişime de “yumuşama”dan başlamış olmalı.

Diğer yandan ana muhalefet partisi kendi içinde birtakım değişimleri çok önceden başlatmıştı. Önceki genel başkanlarının başlattığı altılı masa, sağdan adaylarla seçim yarışına katılma ve nihayet “helalleşme” ile devam eden bir politika değişikliğinin genel başkan gibi hareket eden İBB başkanı ve genel başkanlarının eylem ve söylemlerine de yansıdığını ve değişik versiyonlarla devam ettiğini görmek mümkün. Kendi içinde ciddiyet ve samimiyetten uzak görüntüler verse veya Tayyip Bey’in kötü bir kopyası izlenimi verseler de...

Öte yandan diğer muhalefet partilerinde yapılan ve yapılmakta olan kurultay süreçlerinde de ciddi değişikliklere gidildiği, kurultay sonuçlarının bu partilerde ciddi yarılmalara, siyasi arenadaki etkilerinin önemli ölçüde azalmaya doğru gittiği gözlenmektedir.

Yumuşama politikalarını Sayın Bahçeli “sipariş” olarak değerlendirmiş ve yumuşamaya “bariyer” görüyorlarsa “aradan çekileceklerinden” söz etmiştir. Hemen ifade etmek gerekir ki yumuşama bir sipariş ise aradan çekilmek yerine, bariyer olmaya devam etmek gerekmez mi? Çekilme kimin işine yarayacaktır? İktidarın bugüne kadar uyguladığı ekonomik, sosyal, kültürel, ahlaki ve diğer tüm alanlardaki haksız, hukuka aykırı, hatta zulme varan uygulamalarında aradan çekilmeye düşünmeyenlerin; sipariş bir teşebbüs karşısında aradan çekilmeyi düşünmesi bize düşündürücü gelmiştir. Hele hele ana muhalefet partisi liderinin, Devlet Bey’in açıklamaları karşısında söylediği “Türkiye siyasetini kurgulayan bir başka aklın da verdiği bir görevin de ifadesi ve itirafı var.” sözünün iddia sahibince mertçe açıklanması gerekir. Türkiye’de siyaseti kurgulayan aziz milletimizin akli olmalıdır. Rahmetli Bilge Lider Aykut Edibali’nin ifadesi ile derin devlet değil, derin millet anlayışımızı bir kez daha tekrar etmekle yetinelim.

Siyasi iktidar ile ana muhalefet partisi arasındaki yumuşamanın asıl amacının, anayasa değişikliği olduğu bir sır değil. Her ne kadar İBB başkanı ile ana muhalefet partisi genel başkanı arasında ciddi gerilimler olduğu, İBB başkanının siyasi yasaklı hale gelmesinde yardımcı olmak için Tayyip Bey ile bir yakınlaşma olduğu iddia edilmekte ise de; İBB başkanını, cumhurbaşkanlığına hazırlayanların ekmeğine yağ sürmekten başka bir işe yaramayacak bu iddiaları değerlendirmek bizim işimiz değil.

MİLLET PARTİSİ BİRLEŞTİREN, BARIŞTIRAN PARTİDİR.

İster yumuşama adı altında partiler arası görüşmeler olsun, isterse yapılması istenen anayasa değişikliği konusunda olsun, temellerden taviz verilemez. Millet Partisi gerek partileşmeden önceki dönemde gerekse de partileştikten sonraki dönemde olsun her zaman; toplumu geren, kutuplaştıran, ötekileştiren, ayrıştıran siyaseti ve dili reddetmiştir. Birleştiren, barıştıran, uzlaştıran, kardeşleştiren siyaseti savunmuştur. Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsuru olarak kabul edilen siyasi partilerin iyide, güzelde, doğrudan, vatanın ve milletin menfaatlerine olan her konuda siyasi partilerin iş birliğinin zaruretine inanmıştır.

TÜM SİYASİ ÇALIŞMALARDA OLMAZSA OLMAZLAR

Elbette ki siyasi partilerin ilan ettikleri programlarını hayata geçirmek için politik mücadele içinde olmaları veya programları arasında bazı farklılıkların olması tabiidir. Ancak bu farklılıklar tüm siyasi partilerin asla vazgeçmeyecekleri birtakım temellerin de inkârı anlamına gelemez. Zira her siyasi parti şu esasları aklından çıkarmamalı, birinci önceliği olmalıdır. Türkiye’nin üniter devlet yapısı tartışılmaz. Federatif, konfederatif veya otonomi gibi düşünceleri aklının ucundan geçiremez. Böyle bir düşünce ile hareket eden bölücü terör örgütlerine aman verilemez. Terörle mücadele kesintisiz, sadece askeri olarak değil tüm yönleri ile kararlılıkla devam etmelidir. Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü aleyhinde çalışamaz, bu tür faaliyetlere odak olamaz.

Türkiye’nin bağımsızlığını gözü gibi korumalıdır. İster iktidar, isterse muhalefet olsun hiçbir parti, icazetli politikalarla iş göremez. Temel insan hak ve özgürlükleri vazgeçilemez prensipler olarak kabul edilir. Ancak hiçbir demokrasi, kendini yok edecek eylemlere de ruhsat veremez, vermemelidir. Bu temeller hangi siyasi parti iktidar olursa olsun, değiştirilemez devlet politikası haline getirilmelidir.

YOĞUN GÜNDEM...

Yumuşama adı verilen gelişmelere ilişkin hayati hatırlatmalar zaruret olunca, gündemdeki diğer konulara yer vermek mümkün olmamıştır. Ancak başlıklar halinde ifade etmek de kaçınılmaz. İrkçı Netanyahu hükümetinin, Filistin’deki soykırımını bütün vahşetiyle devam ediyor ve dünya hâlâ seyirci... Dışişleri Bakanının Doğu Türkistan ziyareti, oradaki kardeşlerimizin sessiz çığlıkları ve sadece çaresiz gözyaşları ile akıldan kalmıştır... Fener-Rum Patriği Bartholomeos’un İsviçre’deki Ukrayna Konferansı’na ekümenik sıfat ile katılması ve ortak bildiriye imzalaması karşısında çaresiz kalan Türkiye’nin hala cevaplanmamış açıklama isteği... Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi seçimlerindeki ırkçı partilerin yükselişi... Fethullah Gülen’in yegeninin açıklamaları... Hz. Ayşe validemizin evlilik yaşı ile ilgili yapılan tartışmalar karşısında Diyanet İşleri Başkanlığının sus pus oluşu ve Millet Partisi’nin İslam Rönesansı projesine olan zaruretin bir kez daha ortaya çıkışı...

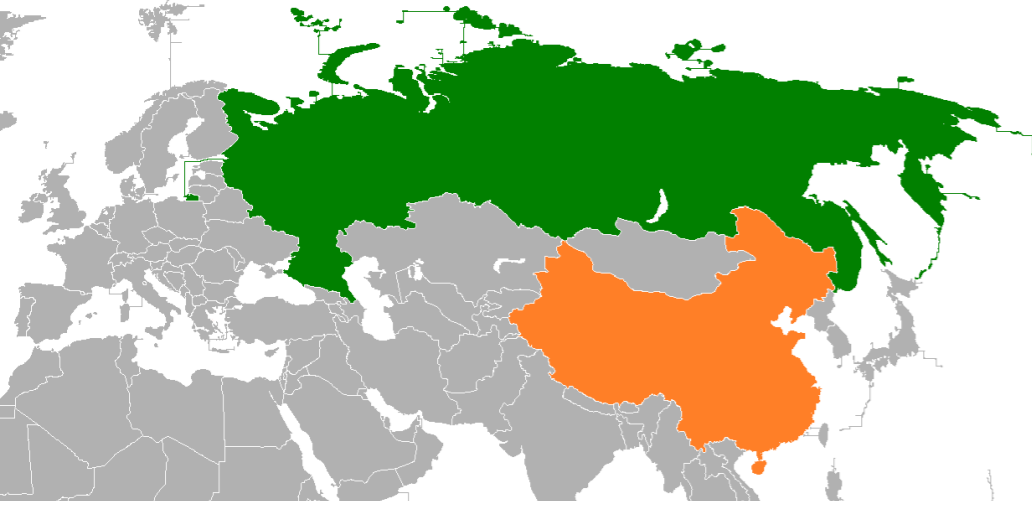
Örnekleri çoğaltmak mümkün. Şimdilik bu kadar. Her dem yeni ‘Uyanış’larda buluşmak niyazı ile...

KURALLARA BAĞLI ULUSLARARASI DÜZEN

Ve

Rusya - Çin Ortaklaşması

| Ali Kamil YILDIRIM

Soğuk savaş sonrası oluşan “tek kutuplu” dünya sayesinde ABD, müellifi olduğu Kurallara Bağlı Uluslararası Düzeni kendi hegemonyasının güçlendiği bir vasıtaya dönüştürmüştür. Buna mukabil Rusya ve Çin tarafı BM Daimi üyeliğine rağmen oyun dışı kalmaktadır. Günümüzde bu iki güç ABD hegemonyasının kırılması ve Kurallara bağlı düzende ABD gibi başat söz sahibi olma gayretini somut adımlara bağlamaya başlamıştır. Yani yeni bir soğuk savaş döneminin başlangıcını fitillemişlerdir.

Kurala Bağlı Uluslararası Düzen Nedir?

Bu terim uluslararası ilişkilerde geçerli olan kurallar ve prensipler çerçevesinde oluşturulan bir düzeni ifade eder. Kurala bağlı uluslararası düzenin temel bileşenlerinin başında devletlerin birbirleriyle ilişkilerini düzenleyen kurallar bütünü oluşturulan ve genellikle uluslararası toplum tarafından kabul edilen **Uluslararası Hukuk** yer alır. Bu hukukun temelini ise Birleşmiş Milletler Antlaşması, Cenevre Söz-

leşmeleri gibi devletlerarasında yapılan Uluslararası Antlaşmalar ve Anlaşmalar oluşturur. Uluslararası Hukukun ilgili diğer alt alanları ise **Uluslararası İnsan Hakları Hukuku, Uluslararası Deniz Hukuku, Uluslararası Ticaret Hukuku, Uluslararası İşbirliği ve Diplomasi, Uluslararası Çevre Hukuku, Uluslararası Göç ve Mülteci Hukuku** gibi geniş bir alanı kapsar.

Kurallara bağlı uluslararası düzenin işleyişini ve uygulanmasını sağlayan **İlkeler** ve **Kuruluşlar** bulunmaktadır. İlkeler bağlamında **Eşitlik İlkesi**, Diplomasi ve Müzakere, Güvenlik ve Barış ilkeleri ön plana çıkmaktadır. Eşitlik İlkesine göre bu düzende, tüm devletler eşit statüye sahiptir. Devletlerarasında karşılıklı saygı ve eşitlik temel alınır. **Diplomasi ve Müzakere** ilkesi, Kurallara bağlı uluslararası düzende, anlaşmazlıkların çözümünde diplomasi ve müzakereyi esas alır. Devletlerarasında iletişim ve diyalog yoluyla sorunların barışçıl yollarla çözülmesini hedefler. **Güvenlik ve Barış İlkesi** ise uluslararası güvenliği ve barışı sağlamayı amaçlar

Kuruluşlar ise Kurallara bağlı uluslararası düzenin işleyişini sağlamak için geliştirilmiştir. Bu bağlamda tüm dünya devletlerini kapsayan **Birleşmiş Milletler (BM)** ön plana çıkmaktadır. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından kurulan BM, uluslararası barış ve güvenliği sağlamak, uluslararası işbirliğini teşvik etmek, insan haklarını korumak, uluslararası hukuku geliştirmek ve uluslararası sosyal ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmek amacıyla kurulmuştur. BM Kurallara bağlı uluslararası düzenin kurucularından biri olarak kabul edilir. BM haricinde ekonomik, siyasi ve askeri alandaki diğer Uluslararası **Örgütler ve Kuruluşlar** da kurallara bağlı uluslararası düzenin kurulmasında etkili olmaktadır. Ekonomik alanda **Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Avrupa Birliği** gibi kuruluşlar yer almakta, siyasi ve askeri alanda **NATO ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)** gibi kuruluşlar yer almaktadır.

İnada söz konusu Düzenin kurucuları da bunlardır. Ancak ABD/Batı tarafı Kurallara Dayalı Düzenin işleyişini sağlayan ekonomik, askeri ve yargı alanındaki Kuruluşların da müellifi durumundadırlar.

Kuruluşlar bağlamında diğer önemli örgütlenmeler Uluslararası Hukukun uygulanmasına yönelik olanlardır. Elbette bunların başında **Uluslararası Adalet Divanı, Uluslararası Ceza Mahkemesi** gibi Uluslararası Mahkemeler ve Tahkim Kuruluşları bulunmaktadır.

Uygulama Ne Durumda?

Kırk milyon insanın ölümü ile sonuçlanan ikinci dünya savaşı sonrasında dünyaya; hukuki, siyasi, sosyal, güvenlik, ekonomik alanı adeta bir “ağ” yapısında kapsayan ve “Kurallara Bağlı Uluslararası Düzen” olarak adlandırılan bir düzen dikte edilmiştir. Bu düzenin çatı kurucusu BM olmuştur. İnsanlık âleminde mevcut tüm devletler BM üyeliğini temel bir ihtiyaç olarak görmektedir. BM üyeliği ile başlayan bu süreç “Hegemon” güçler tarafından “Kurallara Bağlı Uluslararası Düzene” sadakate Uluslararası Düzene” sadakate dönüştürülmek istenmektedir. Nitekim BM kararlarının gerçek belirleyicisi Güvenlik Konseyi Daimi Üyesi beş ülke (ABD, Rusya, Çin, İngiltere, Fransa) olmaktadır. As-

Örneklere çoğaltmak mümkündür, ancak özetle söz konusu uluslararası düzen sadece güçlülere hizmet etmektedir. Bu düzen Afrika'da, Afganistan'da, Irak, Suriye, Libya ve en son Gazze'de sadece güçlülere hizmet eder hale gelmiştir. Daha da ileri giderek soğuk savaş sonrası oluşan “tek kutuplu” dünya sayesinde ABD kurallara bağlı bu uluslararası düzeni kendi Hegemonyasının güçlendiği bir vasıtaya dönüştürmüştür

Rus - Çin Ortaklığı Ne Amaçlıyor?

Rusya ve Çin'in Mayıs 2024'te geliştirdiği “Stratejik Ortaklık” Belgesi, Kurallara Bağlı Uluslararası Düzene itiraz etmemektedir. Onlar sadece bu düzenin ABD'nin hegemonya vasıtasına dönüşmüş olmasına itiraz etmektedirler. Bilindiği üzere Rusya ve Çin 2022 yılında “Sınır Tanımayan Ortaklık” adıyla bilinen ortak bildirisinden sonra, 16-17 Mayıs 2024 tarihinde iki taraf liderlerinin görüşmesi sonrasında daha da ileri giderek “Stratejik Ortaklık Belgesi” yayınladılar. 2022 Bildirisi “Yeni Dönemde Kapsamlı Stratejik İşbirliği Ortaklığının Derinleştirilmesi” adıyla bilinmektedir. Bu bildiriye ABD Hegemonyasının yarattığı cepheleşmenin tüm ülkeler için güvenlik tehdidi olduğunu vurgulanmış ve iki ülke kendilerini “Öncelikli Ortak” ve “Çok Kutuplu Dünya” inşa etme sürecindeki bağımsız güçler olarak vurgulamıştı. Aynı Bildiriye askeri güvenlik ve işbirliğinin derinleştirilmesi, teknolojik alanda işbirliği (yapay zekâ, telekomünikasyon, siber ve veri güvenliği vs.), uzay ve sivil havacılık alanında işbirliği, enerji, sanayi ve ticarete işbirliği ve en önemlisi dolara karşı ödeme araçlarının geliştirilmesi hedefleri yer almaktadır. Ayrıca bu işbirliğinin BRİCS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) ülkeleri genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

16-17 2024 Mayıs Rus-Çin buluşması "Stratejik Ortaklık" Belgesinin beyan edilmesi ile sonuçlanmıştır. Bu belgede "ittifak" kavramı yerine "amaçların ortaklığı" kavramına yer verilmiştir. 2022 bildirisi iki ülke arasındaki stratejik ortaklık için adeta yol haritasını belirlerken, 2024 belgesi stratejik ortaklığı tescillemiştir. Bu belge 2022 bildirisi içeriğini onaylamakta ve "Kurallara bağlı Uluslararası Düzen" hakkında yeni bir pozisyon belirlemektedir. Bu belgede vurgulanan temel hedefler özetle şu başlıklarda toplanabilir:

- Rus-Çin Ortaklığında BM Kuralları esas alınması temel kural olarak vazedilmektedir. Böylece BM Güvenlik Konseyinde "veto" hakkına sahip Daimi Üyelik gücünü daha aktif kullanması hedeflenmektedir.

- Tek kutuplu dünya düzeninden çok kutuplu dünya düzenine geçilmesi istenmektedir. Böylece ABD hegemonyasının kırılması, Rusya ve Çin'in çok kutuplu dünyanın başat gücü olması amaçlanmaktadır.

- Hiçbir ülkenin "Stratejik Otonomi" sahibi olması engellenmemesi vurgulanmaktadır. Yani başta Rusya ve Çin dâhil BM Güvenlik Konseyi Daimi Üyesi olan Fransa, İngiltere ya da Almanya önderliğinde AB'nin veya herhangi bir üçüncü gücün, kendi gücü ve iradesiyle ABD'ye rağmen "stratejik otonomiye" sahip olması istenmektedir. Elbette böylesi bir gelişme tek kutuplu hegemonyanın kırmasını sağlayacaktır.

- Halen dünya nüfusunun %41'ini, dünya ticaretinin %35'ini temsil eden bu Ortaklık, dünya ticaretinin %50'den fazlasıyla dünya nüfusunun yarısından fazlasını kapsayan; ekonomik, ticari ve teknoloji işbirliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir.

- Ticarete ödeme aracı olarak ABD dolarının dışında bir yöntem

geliştirilmektedir. Yani ABD dolarının dünya ticaretindeki yegâne ödeme aracı olma hâkimiyetinin en azından yarı yarıya yıkılması hedeflenmektedir.

Rus-Çin Ortaklığı Türkiye İçin Ne İfade Ediyor?

Rus-Çin Ortaklık Belgesinin kapsamı geniş olmakla birlikte yukarıda özetlenen temel parametrelere değinmenin yeterli olduğu kanaatindeyiz. Bu sürecin esas önemli tarafı, geleceğe yönelik söz konusu jeopolitik gelişmelerin Türkiye'ye etkileridir. Konuya kısa vadeli bakıldığında akla ilk gelen "bekle ve gör" seçeneğidir. Oysa gelişmeler daha uzun vadeli ve gelecek jeopolitiği ile ilgilidir. Adı ister yeni soğuk savaş olsun ya da çok kutuplu dünya olsun, Türkiye bu gelişmenin kesişme noktasında kalmaktadır. Türkiye'nin Batı ittifakındaki yeri ile gelecekteki ilgi alanı yeni tercihler yapmasını zorunlu kılacaktır. Bu bağlamda bugünden itibaren yapılabilecek tercihler özetle şunlar olabilir:

Dünya jeopolitiğindeki değişimi akılcı ve öngörülü bir anlayış içinde sürekli etüt etmeli ve muhtemel tercihleri emrivakiye bırakmamalıdır. Türkiye'nin köklü diplomasi kültürü bu etütleri tarafsız bir gözle ele alabilecek olgunluktur.

Batı ittifakı içinde konumumuz muhafaza edilirken, ekonomik, askeri, diplomatik ve ideolojik donanımımız güçlendirilmeli ve bu sayede ittifak içinde milli hedeflerimize yönelik hareket serbestimiz takviye edilmelidir.

Türkiye tarihi bir mirasla sorumlu olduğu Türk dünyasıyla Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında ekonomik, kültürel, siyasi ve hatta askeri işbirliği kapasitesini artırmalıdır. BRICS ülkeleri ve Şangay İşbirliği Örgütü ile ilişkilerini bu amaca yönelik olarak geliştirmelidir.

Bu hedeflere yönelik olarak Türkiye'nin asıl hazinesinin çağıyla yarışabilecek ölçüde eğitilmiş ve bilinçli insan kapasitesi olduğu asla unutulmamalıdır. Eğitim sistemimizin bu hedeften sapmasına izin verilmemelidir.

BURASI ORTADOĞU

| Yunus TOPUZ

I.

Yaşlanmadan yaşamdan koparılan çocuklar coğrafyasından
Başkentler başkentine selam olsun
Biz romatizma nedir bilmeyiz
Siyatiğimiz azmaz bizim
Emeklemeden emekli oluruz hayattan
Usul usul ölmek nedir bilmeyiz
Döşekte ölüm nasip olmamıştır hiç birimize
Her gün ölüp ölüp dirilen kan gülleri gibiyiz
Şiir de kalkan olmayacaksa mermi yağın göğümüze
Göğsümüzle karşılarız top mermilerini

II.

Bu şehir ki Şehr-i Gaza
Fillerin ve ebabillerin dövüştüğü yerdir
İçimden en sitemkâr şiirleri söyleyip
Duvarına "evet isyan" yazdığım yerdir
Tanklar geliyor üstümüze
Dev cüsseli devler devrinden kalma tanklar
Ebabiller de yetişmiyor imdadımıza
Kardeşlerim daha ne duruyorsunuz
Neyi bekliyorsunuz
Bizi vuran bir gün sizi de vuracak bilmiyor musunuz?

III.

Briket duvarlarında ölüm resimleri var şehrin
Dünyanın bir tarafında gökdelenler
Diğer tarafta mülteci çadırları bombalanıyor
Bir tarafta ondan geriye sayarken sakiler
Aydınlatır gökyüzünü fişekler
Bizim gökyüzümüz tonluk bombaların ışığı altında
Özgürlük şarkıları söylüyor çocuklar
Biraz sonra öleceğimizi biliyoruz
Ve hakkımızı helal etmiyoruz sana ey insanlık

YENİ ANAYASA TASARIMLARI ÜZERİNE

Yahya DEMELİ

Anayasa pozitif bir hukuk kaynağıdır. Anayasa, milli ve sosyal hayatı düzenleyen normatif bir kaynak olup uyulması gereken hedefleri göstermektedir.

Önemli olan anayasa değişikliğini gerekli kılan sebeplerin neler olduğunun ortaya konması ve millet nezdinde ilgi bulmasıdır. Anayasa, insan düşünce mahsulü olduğu için eksikleri her zaman var olacaktır. Anayasalar, toplumun tüm katmalarını genelde kucaklayan, problemlere çare olduğunda daha az tartışılır olacak, eksiklikler de zamanla düzeltilecektir.

Toplum ve insan ihtiyaçları zamanla değişim ve gelişim gösterir. Ekonomik, sosyal ve moral gelişme yeni ihtiyaçları da beraberinde getirir. Bunları düzenlemek için hukukun ve hukuk müessesinin de gelişmesi gerekir. Yeni bir dünyaya açılmanın hayalleri, daha “ne güzel günler göreceğimizin” umutları ile beraber, hazırlanmaya çalışılan Anayasa ‘mutabakat anayasası’ olmalıdır!

Darbe dönemlerinde yapılan anayasalar 21. yüzyıl insanına dar gelmeye başlamıştır. Bunun üzerine

1982 Anayasasının birçok maddesi zaten TBMM tarafından daha öncede değiştirilmişti.

Paketin içinde neler var, neler yok? Tam anlaşılmadan, millete açıklanmadan, millet iradesini dinlemeden, “ben yaptım oldu” mantığı, baştan “darbe” zihniyeti çağırıştır.

Milletçe mücadelemiz de esasen buna karşıdır, sivil bir anayasa bu nedenle çok önemlidir!

Yeniçağ Gazetesi’nde 3.6.2024 tarihli yazısında Aslan Bulut; şu tespitlere yer vermiştir:

“1982 Anayasası’nın neredeyse değiştirilmemiş maddesi kalmamış gibidir, üstelik AKP ve MHP, 2017’de 15 Temmuz darbe girişiminin sebep olduğu infialden yararlanarak yönetim sistemini de değiştirmiş, Cumhurbaşkanlığı sistemini getirmiştir. Bu sebeple, asıl 2017 değişikliği ile darbe anayasası getirilmiştir...”

“1982 Anayasası’nda değiştirilmeyen ne kalmıştır? 1924 ve 1961 Anayasalarında da var olan başlangıç ilkeleri, ilk dört madde ve vatandaşlık maddesi duruyor... Bu maddeler, devletin temel nitelikleriyle ilgilidir. Türkiye Cumhuriyeti, etnik kökeni ne olursa olsun, vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkesin Türk Milleti’n mensup olduğunu kabul eder.”

Erdoğan ise “milletin çeşitliliğine dayanan anayasa” istediğini açıklamıştır. Bunun anlamı, egemenliğin paylaşılmasıdır... Tek bir millet olmaktan vazgeçmektir... “Türk Milleti” yerine etnik unsurlar sayılarak “Türkiye Milleti” denilecek! “Yumuşama” ve “normalleşme” diye perdelenen gerçek budur!

“Yapılacak Anayasa da “milletin çeşitliliği” ısrarı, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni sarsıp dağıtır! Bundan sadece Türkiye değil, Orta Doğu ve Orta Asya başta ol-

mak üzere bütün dünya da etkilenir. ABD’nin arzuladığı “İstanbul merkezli eyaletlerden oluşan bir Türkiye” 1896’da alınan bir ABD Kongresi gizli karardır. O projede, eyaletlerde nüfusun çoğunluğunun Hıristiyan olması esas alınıyordu.

Bu sebeple, yıllardır, “Türkiye kimliği” ve “Türkiye Milleti” diye kavramlar ürettiler, “Türk edebiyatı” yerine “Türkiye edebiyatı” demeye başladılar. Graham Fuller, bu sebeple “Yeni Türkiye Cumhuriyeti” diye projenin 21.inci yüzyıl sürümünü ortaya koydu.”

Ülkenin onca sorunu varken var olana bile uyulmayan hukukla “yeni anayasa” diye tutturmanın asıl maksadı ne olabilir?

Burada asıl maksadın sözde “sivilcilik” maskesi ve perdelemesi ile “eşit-anayasal yurttaşlık” adı altında; Türk Milletinin egemenliğini sonlandırmak, Cumhuriyetin kurucu ilkelerini ortadan kaldırmak, üniter yapıyı ve ulus devletini parçalamak, bu şekilde “Türkiyeliliğe”; federasyona kapı aralamak mıdır?

Geçtiğimiz yıllarda aralarında HDP ve Yeşil Sol Parti’nin de olduğu bir dizi parti ve siyasi kurum Lozan Antlaşması karşıtı bir açıklama yayımlamıştı. “Türkiye devletine de çağrımız şudur; yüz yıldır tekrarlanan, ‘Cumhuriyeti birlikte kurduk, Kürtler ve Türkler Cumhuriyetin iki kurucu unsurudur, bin yıllık kardeşiz’ vb. söylemlerin yerine kardeşlik hukukunun gereği yapılsın. Savaş ve inkâr siyaseti yerine Kürt meselesinin barışçıl ve demokratik çözümü için adımlar atılsın. Yapılacak yeni bir anayasa ile Kürt halkının varlığı ve ulus olmaktan kaynaklanan hakları resmen tanınsın. Kürt halkının kendi ülkesi Kürdistan’da özgür ve onurlu bir şekilde yaşama hakkı vardır ve bu bölge barışı ve istikrarının da koşuludur.”

Kısacası ilk hedefleri Anayasa’yı değiştirmek, Türkiye’yi şimdilik iki devlete ayırmaktır!.. Değiştirmek istedikleri aslında ilk dört madde ve başlangıç ilkeleridir. Bu talepler Sevr’in yeniden horlatılmasıdır!

Eski Almanya Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher, 1992’de yaptığı açıklamada Türkiye için bir “Yugoslavya modeli” öngördüklerini belirtmiştir. Eski Almanya Başbakanı Helmut Schmidt de 5 Ekim 2000’de Die Zeit’ta yayınladığı yazıda “Lozan’da bir Kürt devletinin kurulmamış olması, büyük hatadır” demiştir.

2004 yılında 78 kişilik Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu’nun 24’ünün oyuyla kabul edilen “Azınlık Raporu’nda da “Sevr sendromunun” bitmesi, Lozan Antlaşması’nın gerektiği gibi uygulanması isteniyor, tek kültürlü ulus-devlet yerine ise, “Türkiyelilik üst kimliğinin benimsenmesi” öneriliyordu.

Türkiye’yi parça parça eden Sevr Antlaşmasının amacı, Anadolu’da bir Ermenistan ve Kürdistan kurulmasını sağlamak, Osmanlı imparatorluğundan güçlü ulus devlet çıkmasını önlemektir. O günlerde, Kürt aşiretlerinin Lozan’a “Bizim ayrı gayrimiz yoktur, aynı milletin evlatlarıyız” diye telgraf çekmesi, Türkiye’nin Wilson tuzağına düşmesini önlemiş olan, Mustafa Kemal Paşa; “Türk Milleti’nin etnik parçalar halinde değil, bir bütün olarak bu hakkı kullanacağını dünyaya ilan ediyordu...” Böylece devletin temeli, “Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran halka Türk Milleti denilir” tespiti ve buna dayalı felsefi üzerine atılıyordu...

ABD ve Batı ise 1920’lerde yapmadığını, 20’nci yüzyıl sonuna doğru ve 21’inci yüzyıl başında yapmak istedi. PKK’yı kurdurup silahlı propaganda ile Türk Milleti’nin direncini çöktürmeye çalıştılar...

”

Yeni Anayasa demek, bağımsız devlet ve cumhuriyet olma niteliklerinin ortadan kaldırılması, devletin dönüştürülmesi, halkların kendi kaderini tayin hakkı gerekçesiyle BM gözetiminde referandum yapılarak ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde kurmayı düşlediği Büyük Kürdistan için Türkiye’den talep ettikleri söylenebilir.

Açıkça görülüyor ki Yeni Anayasa isteyenlerin bir kısmı Lozan’a karşı Sevr özlemi içinde olsalar da iktidar veya muhalefet bünyesinde hangi kılığa bürünürse bürünseler de Türk Milleti’nin iradesini hiçbir güç kıramayacaktır.

Aydınlar, Hukukçular, yazar, çizerler, siyasetçiler Milli irade adına görev almalıdır!

Toplumun gelişmesi için tüm projelerin merkezinde yetişmiş insan vardır. Büyük projelerin hazırlayıcısı ve planlayıcısı yetişmiş, idealist özellikli insanlardır. Evrende toplumları değiştirenler, çağlar açıp çağlar kapatanlar, asırları değiştirenler, toplumları alçaltan ve yücelten baş unsur insandır.

Aydınlar, uzman, danışman, hukukçu, siyasetçi, yazar, çizer, gazeteci, hocası, alimi, arifi önce vatan, devlet, millet diyenler, yeni anayasa çalışması üzerine kendilerine vazife çıkarmalıdır. Herkesin kendi doğrusuna göre değil, fikirlerin tartışıldığı, istişareyle bir mutabakat anayasasına katkı koymalıdır. Hep birlikte bu yüce devleti tarihine, kültürüne yakışır şekilde büyütüp yaşatmaya çalışmalıyız... Aydınların, liderlerin, mutabık kalınan hedef ilerlemek için ortaya koyulan irade birliğinden ve adaletli yönetimden yana tavır koyanların bu ülkeye büyük hizmetleri olacaktır...

Neden bazıları ‘yeni sivil anayasa’ yapmak ısrarını sürdürmektedir?

Anayasada yapılmak istenenler hakkında basına yansıtılan görüşlerin bir kısmı;

Başlangıç bölümünden Türk Milleti ibaresinin çıkartılması, 2. maddeden ‘Atatürk milliyetçiliğine bağlı’ ibaresi ve Anayasasının tümünden Atatürk isminin çıkarılması, 24. maddenin ‘dinî duyguları sömürmekle ilgili son fıkrasının Anayasadan çıkarılması, 41. maddedeki ailenin korunması ile ilgili değişiklik yapılması, 42. maddedeki ‘Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilmez.’ hükmünün kaldırılması, 66. maddedeki Türk vatandaşlığı tanımının değiştirilmesi, Anayasa Mahkemesi’nin yetkilerinin kısıtlanması, 174. maddedeki ‘İnkılap kanunlarının korunması’ maddesinin kaldırılması şeklinde olmakla beraber bu taleplerin dışında iki temel sebep daha bulunmaktadır:

1- Yeni seçilecek başka bir Cumhurbaşkanı tarafından, tahrip edilmiş olan adalet mekanizmasının ve Türk Ordusunun, ayrıca dışişleri, maliye ve millî eğitim gibi temel devlet kurumlarının yeniden millî çıkarlar doğrultusunda yapılandır-

2- 1991 yılında TBMM tarafından çekincelerle onaylanan ama milleti tamamen ayırtmaya yönelik bir yerleşmeyi güçlendirip, millî devletin merkezî yapısını çözmeyi amaçlayan hükümler içeren, bu sebeple yürürlüğe girmeyen Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın işletilmesi...

Yine TBMM'de çekincelerle onaylanmasına rağmen Anayasa'nın 3. maddesine aykırı olarak 'halklara kendi kaderini tayin hakkı' tanıyan, bu sebeple yürürlüğe konulmayan BM İkiz Yasalarının uygulanması istenmektedir."

Açıklamanın son bölümünde şöyle denilmiştir:

"-Türkiye'de halklar yoktur, Millet vardır, bu nedenle halkların ayrı ayrı kendi kaderlerini tayin hakkı söz konusu değildir.

- Türkiye Devletinin ülkesi bölünemez bir bütündür, özerk bölgelere ayrılamaz.

- Türkiye Devleti tekil (üniter) bir devlettir, federasyona dönüştürülemez, bölünemez.

- Türkiye Devleti, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletidir. Devletin temel nitelikleri değiştirilemez. Bunlara göre Yeni Anayasa demek, bağımsız devlet ve cumhuriyet olma niteliklerinin ortadan kaldırılması, devletin dönüştürülmesi, halkların kendi kaderini tayin hakkı gerekçesiyle BM gözetiminde referandum yapılarak ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde kurmayı düşlediği Büyük Kürdistan için Türkiye'den talep ettikleri söylenebilir.

Neymiş? "Kürt sorunu"nu çözmek için "yerel meclisler" kuracaklarmış, "Türk Milleti" dersiniz dışlayıcı oluyormuşsunuz, artık "Türkiye Milleti"ne geçilecektir. Bütün bunlar ne demektir? Sorun "Türklükle" demektir. "Kürtlerin yaşadığı bölgelerde özerk yapı kurulması devleti, Türk devleti olmaktan

çıkarmak istiyorlar" demektir! Kısacası, "Yeni Anayasa" diye tuturan bir kesimin, Türk Milleti'nin kurucu iradesine, yani egemenlik hakkına göz dikildiğini görmek ve ona göre tavır koymak gerekiyor...

Millî menfaat ve düşünceden yana olarak, devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü yok edecek 'yeni sivil anayasa' girişimine karşı cumhuriyet rejimimizin her şartta korunması için takipçisi olmalıyız!..

"Anayasadaki açık hükümlerin kulağı ardı edildiği, Anayasa Mahkemesi ile anayasada yetkili kılınmış Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının yerine getirilmediği bir ülkemiz. Böyle bir ülkede, 'yeni anayasa' iddiası ortaya atıldığında akla ilk gelen, 'Acaba arzulan, benimsememiş maddelerinin ve yetkili kılınmış kurumların yer almadığı bir anayasa mı?' sorusu oluyor" (Fehmi Kuru, Karar Gazetesi 4.6.2024)

Nasıl bir anayasa?

Öyle bir anayasa yapılmalı ki, bu anayasa değişikliğine 'hayır' diyenlerin az olduğu cumhuriyete, demokrasi ve hukuk devletine, özgürlüğe, vatanın birliği ve bütünlüğüne, inanç ve düşünce hürriyetine, laikliğe, sosyal devlete ve adalet, barış ve kardeşliğe, farklılıklarla bir arada yaşanmasına, Türkiye'ye sahip çıkma özellikli bir anayasa...

İktidarı, muhalefeti, üniter yapıyı parçalayacak olan bir sözleşmeyi onaylamayacaklarını ilan etmelidirler!..

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Milli iradenin ürünü yeni bir anayasa, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun ilk hedeflerinden biridir. (22.10.2022)

Cumhurbaşkanı Erdoğan; "Bizim arzumuz bu ülkede, sadece yanlış söylemekle kalmayıp, doğruya doğru diyecek, hakkı teslim edecek bir anlayışı hâkim kılmaktır." Türkiye Yüzyılı'nın istiklal ve istikbalin yüzyılı olduğunu belirterek, bir milli mutabakat zemini haline dönüştürelim. Demok-

rasimizi, katılımcı demokratik bir cumhuriyet kimliğiyle taçlandıralım. Gelin ülkemizin yükseliş dönemini başlatalım. Fırsat eşitliği ve hakkaniyet temelinde bir sosyal adalet anlayışını birlikte tesis edelim. Gelin, bu yüzyılda ülkemizi herkesin birbirini dinlediği, birbirini anladığı, birbirine saygı duyduğu bir ülke haline getirelim. Gelin, Türkiye Yüzyılı'nda erdem ve adalet devletini zirveye çıkartalım." Yerli, milli söylemlerin eyleme geçirilmesi esas olmalı. Ülkemizi kalkındıracak 21. Asrı Türk asrı yapmaya vesile olabilecek esasları yapılacak anayasa inşallah taşıyor.

Hangi partiden, görüşten olursak olalım, "Partili Cumhurbaşkanlığı sistemi" denilen, ancak bugün dünyada hiçbir gelişmiş demokratik ülkede eşi benzeri bulunmayan bir "tek adam yönetimi" istenen sistem uzlaşmacı olamaz. Arzulanan bir mutabakat anayasa değişikliği, ülkemizin kaderini, bizlerin ve gelecek nesillerin hayatını baştan sona değiştirecektir. Değişikliğin esasını, Cumhuriyetin kurucu iradesine göre, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir". Millet/halk egemenliği, demokrasi içerisinde hür seçimlerle oluşacak meclis aracılığıyla kullanılır, "millî iradeye dayalı demokratik "parlamentar sistem" oluşturmalıdır.

Halk tarafından asıl anayasa, Medine sözleşmesi ve cumhuriyetin kuruluş temellerindeki gibi herkesi kucaklayan tek adam değil, toplumsal mutabakat esasına dayanan bir anayasa olmalıdır. Gücü millî iradede alan, Büyük Türk milletine ve tarihine, kültürüne uygun bir anayasa...Sadece mecliste üyesi bulunan partilerle değil diğer ve toplumun tüm katmanlarıyla istişareler, öneriler sonucu oluşan bir anayasa...

Sonuç olarak evrensel denebilecek mutabık kanun maddelerinin yazılması ve bunun topluma, adil hakimler vasıtasıyla hayata geçirilip uygulanmasıyla "Muhteşem Türkiye" kurulabilir.

ÇUVALDIZ

Ahmet ÇUVALDIZ

Evveet değerli okurlar, bu sayıda da yine sizlerleyim. İyi ki sizlerleyim. Bu nedenle, ne başlayan sıcaklıklar ne de bir türlü düşmeyen enflasyon beni hiç etkilemiyor. Çünkü siz varsınız. Sizleri de etkilememesi lazım. Eee, öğünmek gibi olmasın, çünkü ben varım...

Başa Bela Olan Enflasyon Mu?

Erdoğan ne diyor: Evet, niye yalan söyleyeyim, ülkemizde bir enflasyon var. Amma, enflasyon bütün dünyanın belası, dolayısıyla biz de bu beladan nasibimize düşeni alıyoruz.

Yani, ne Reis olarak benim ne de Bakanlarımın hiçbir hatası yok. Bizim başımıza bela olan bu enflasyon var ya, bütün dünyanın başına bela olan enflasyondan nasibimize düşen.

Öyleyse şöyle bir bakalım dünyada enflasyon nerelerde, bizim nasibimize ne kadar, diğer ülkelerin nasiplerine ne kadar düşmüş.

Dost ve de müttefik Amerikanya da sadece %3,5, Kanada da ise %2,9. Çok yazık, bu zavallıların hissesine hiçbir şey düşmemiş. Ve yeni kanka Rusya, onun ki de fazla değil, topu topu %7,7.

Gelelim Asya ülkelerine: Hindistan %4,9, Endonezya %3,0, Japonya %2,7, Malezya %1,8, Ürdün %1,6 ve de Çin %0,1. Görüldüğü gibi bu garibanların hissesine düşen öyle pek fazla bir şey yok. Yani bu ülkeler şanslı.

Peki, Afrika ülkelerinde durum nasıl acaba? Uganda %3,2 ve Ruanda %0,6. Eee, elde ve avuçta harcayacak hiçbir şeyler olmayınca ülkede enflasyon da olmuyormuş demek ki! Vee Mali, eksi %2,0. Adamların hissesine hiçbir şey düşmediği gibi üstelik enflasyondan alacakları bile var.

Ve yönümüzü çevirip, bize uyar mı bile demeden her şeylerini aldığımız Avrupalı ülkelerin hissesine düşenler: Norveç %3,9, Belçika %3,4, İspanya %3,3, Ukrayna %3,2, İngiltere %3,2, Yunanistan %3,2, Bulgaristan %3,0, Hollanda 2,7, Fransa %2,2, Almanya %2,2, Portekiz %2,2, Gürcistan %1,5, İsviçre %1,4 ve İtalya %0,9.

Avrupalılardan her şeyini aldığımız gibi hissesine düşen enflasyonu da almışız anlaşılan. Adamlara bizim bir aylık enflasyon oranı kadar bir hisse dahi düşmemiş.

Ve gelelim bizim hissemize düşene. Ne diyor TÜİK, yıllık enflasyonumuz %75,45. Bizim hissemiz, diğer bütün ülkelerin hisseleri toplamından, yani %69'dan bile fazla.

Rakamlar, R. T. Erdoğan'ı yalanlıyor ve enflasyonun sadece bizim başımıza bela olduğunu gösteriyor. Peki ya biz bu noktaya nasıl geldik? Tabii ki "Faiz sebep, enflasyon netice!" vecesi ile. Demek ki başımıza bela olan, sadece ve sadece enflasyon canavarı değil!

Dünya Ayakta

Evet, İsrail'in Filistin'de sürdürdüğü soykırıma karşı bütün Dünya ayakta. Önce Amerika'da başlayan üniversite eylemleri, çok kısa sürede Avrupa'ya, daha sonra da ülkemize sıçradı.

Başta Amerika olmak üzere, birçok ülkede üniversite gençliği, Gazze'deki İsrail soykırımına duyarsız kalmadı, duyarsız kalan hükümetlerini İsrail'i durdurmaları için uyardı.

Ülkemizde öğrencilere ilaveten bazı üniversite rektörleri de sosyal medya hesaplarında yaptıkları paylaşımlarla ABD'li öğrencilerine destek verdiler.

Peki ya İslâm ülkeleri, buralardaki gençler ve de ülke yönetimleri? İslam İşbirliği Teşkilatı ve vicdan sahipleri? İslâm ülkelerinden çıkan yegâne ses, İİT tarafından yapılan bir kınama.

Protesto yok, İsrail ile siyasi ve de ticari ilişkileri kesme yok, boykot yok, sanki Gazze'de Filistinliler soykırıma uğramıyormuş gibi günü gün etmeye devam. Hem de hiçbir lüks ve zevkten mahrum kalmamacasına.

Amerika ve Avrupa'da protestoların sürmesi ve ayrıca diğer üniversitelere de yayılması, akabinde birçok ülkede yönetimleri harekete geçirdi, çok sert önlemler uygulanmaya başlandı. Ama bu önlemler, İsrail'i durdurmak için değil de maalesef protestolara katılan öğrencileri durdurmak için alındı.

ABD'de birçok üniversite yönetimi, protestolara katılan öğrencileri okulla ilişkilerini kesmekle tehdit etti. Birçok ülke yönetimi ise öğrencilerin üzerine güvenlik güçlerini gönderdi. Çadırlar söküldü ve öğrenciler gözaltına alındı. Avrupa ülkelerindeki üniversitelerde de aynı manzaralar yaşandı, çadırlar sökülüp öğrenciler tutuklandı.

Allahtan ülkemizde Tayyip Erdoğan var. İlk günden bugüne her gün İsrail'i knadı, Netyahu'yu kasap ilan etti, "sen yüzyılın Hitleri olarak anılacak, UCM'de de yargılanacaksın" bile dedi.

Ha, unutmadan, tabii bir de İsrail ile durdurulan ticaret var. Her ne kadar önce inkâr edilse ve ancak gerçeklerin ortaya çıkması sonrası da alınmış olsa da yerinde bir karar.

Peki yeter mi? Türkiye'nin yapması gerekenler bunlar mı olmalı? Yo, İsrail ile tüm siyasi ilişkiler durdurulabilir, büyükelçi geri çekilebilir ve UCM'deki soykırım davasına taraf olunabilir. Ve hepsinden önemlisi doğrudan İsrail'e artık dur denilebilir. Denilmeli de!

Devlet Tasarrufla

Hazinemizi tamtakır hale getirenler çareyi devleti tasarrufa yöneltmekle buldular. Yani, devlet tasarruf edecek, hazineden daha az para çıkacak ve de eldeki parayla da hizmet verilecek.

Yani saltanatlarla sınırlama gelecek, devlette har vurup harman savurma devri bitecek ve saltanat için çarçur edilen paralar da artık millete hizmet sunmak için harcanacak.

Acaba gerçekten böyle mi olacak? Bunun böyle olmayacağı ve saltanatın devam ettirileceği görülüyor. Hem de ihale verilenler eliyle.

İhale verilenler eliyle saltanat nasıl devam ettirilecek çok sayın Çuvaldız, anlatsan da biz de bilesek diyorsunuz değil mi? Eee, sizler sorarsınız da ben anlatmaz mıyım?

Biliyorsunuz devlet yapacağı birçok iş ve hizmeti özel sektöre ihale ediyor ve özel sektörden iş ve hizmet alıyor. Bunun için önce bir ihale açılıyor, işler birilerine ihale ediliyor ve ihaleyi alan firmalarla bir sözleşme imzalanıyor.

Geçen ay Ulaştırma Bakanı Uraloğlu Almanyaya gitti, Rönesans Holdingin uçağıyla. Durum ortaya çıkınca Bakan uçağın firmayla imzalanan sözleşme gereği ücretsiz olarak tahsis edildiğini belirtti. Hem de yeme, içme ve diğer ağırlama masrafları dahil. Yani bunlar müessesenin ikramı.

İkram bunlarla da sınırlı değilmiş. Şoförlü binek ve servis aracı tahsisi, bu araçların yakıt, sigorta, bakım ve onarım masraflarının karşılanması, projede görevli bakanlık çalışanlarına internet bağlantılı bilgisayarlar ve daha neler, neler. Anlaşılan cömert bir yüklenici bulunmuş ve ikramda sakın ha hiçbir kusur eylemeyesin denilmiş.

Biliyorum, sizler şimdi soracaksınız, "bu ikramlar için ihale bedeli ne kadar şişirilmiştir?" Evet, ihale bedelleri biraz şişirilmiş olsa da unutmayın ki devlet bu gibi ikramlarla tasarruf edecek!

Yeni Bir Anayasa veya Neler Oluyor?

23 Yıllık İktidar

Ülkede gün geçmiyor ki aklımızı başımızdan alan bir şeyler olmasın. 23 yıldır ülkeyi idare eden İktidarın, ülkeyi ne hale getirdiğini görerek, yaşadığımız badireleri hatırlayarak irkiliyoruz. Ülkemizde 23 yılda o kadar kalkışma ve sözüm ona terör olayları meydana geldi ki hatırladıkça yüreğimiz yerinden oynuyor.

Tren kazalarından tutun da maden facialarına, altın madenlerinde meydana gelen heyelanlardan dolayı yaşadığımız acılar ve tehditlere! Sınırlarda ve kalabalıklar içinde meydana gelen patlamalara ve patlamalarda ölen, hayatını kaybeden yüzlerce insana kadar. 15 Temmuz kalkışmasına ve bir türlü bitmeyen sözüm ona “Fetö terör örgütü” tehdidine kadar.

“Fetö benzeri” ne demek?

Bu günlerde yine ayağında kelepçe ile yurt dışına kaçan bir itirafçı veya gizli tank ile başlayan ve üç emniyet müdürünün görevden alınması neticesinde Adalet Bakanının ifadesi ile yeni bir “Fetö benzeri” –ne demekse adı yok mu?- kalkışma olarak halka anlatılan ve tehdit olarak görülen bir olayın yankıları!

Sahi neler oluyor? Emniyet teşkilatını veya bütün güvenlik güçlerimi-

zi bunca tutuklamalara ve görevden almalara rağmen bu kadar senedir hâlâ temizleyemediniz mi? Yüz bini aşkın insanın kamudan atılmasına ve ceza evlerine konulan ve cezalandırılan bunca insana rağmen devlet sözüm ona bu terör örgütünden temizlenmedi mi? Yoksa Cumhurbaşkanlığının başka bir hesabı mı var? Milleti bir şeylere zorlamak için yeni senaryolar mı üretiliyor?

28 Şubat Generalleri...

Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın 28. Şubat suçlusu generallerin affını gerçekleştirdiği ile ilgili haberler bütün TV kanallarının konusu oldu. İnsan iktidar ve muhalefetin görüşmelerinin pazarlık konularından biri miydi diye düşünmeden edemiyor. Yaşı 80'i geçmiş insanların hürriyetinin pazarlık konusu olmasına ne gerek vardı? Onların serbest bırakılması doğal olmaz mıydı? Bu generallerin serbest bırakılmasının karşılığında muhalefet İktidar'a ne veya neye söz verdi?

Yumuşama Edebiyatı...

Sayın Erdoğan'ın ve Bahçeli'nin ifade ettiği şahıslarını ve partilerini tehdit olarak gördükleri oluşum gerçekten var mı, varsa kim veya kimler kontrol ediyor? Madem biliyorsunuz niye açıklamıyorsunuz? Halkın, muhalefetin bilmesinde ne gibi bir sakınca var? Ya da böy-

le bir oluşum yok da birilerini bir noktada, bir konuda hizaya getirmek için siz mi hazırladınız?

15 Temmuz 2016 yılındaki kalkışmadan sonra malumdur ki, ülkemiz kabuk değiştirdi ve “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” gibi meri hukukla çatışan bir sisteme bizi mahkûm etti. Bunun neticesinde de ekonomimiz yerle yeksan olduğu gibi tek adamın idare ettiği bir sisteme mahkûm olduk.

Geçtiğimiz günlerde Erdoğan-Bahçeli ve Özel görüşmesinden sonra yumuşama olarak adlandırılan kendinden menkul bir görüşme trafiği yapıldı. Büyük ihtimalle yapılan bu görüşmelerin odağında; mevcut Anayasa'nın 177 maddeden ibaret olmasına rağmen 188 defa değiştirildiği ve bu günlerde yeniden yenisinin hayali kurulan ve yapılmak istenen Yeni Anayasa vardı. Elbette gönüllerine göre yeni bir Anayasa'yı çıkarmaları normal şartlarda mümkün görünmüyor. Ülkenin şartlarının değişmesi ve yeniden olağan üstü bir halin olması gerekmektedir. Yani şartlarının oluşması ve hem milletin hem de muhalefet partilerinin buna razı ve hazır olması gerekirdi. Bu sebeple Emniyet güçlerinden bir kaçının kurban edildiğini sandığımız olaylar gündeme gelmiştir diye düşünüyoruz.

Mustafa GÖKTEKİN

”

Bu ülkede yaşayan insanlar Türk Milletidir. Vatanımızın adı Türkiye'dir ve Türk ülkesidir. Alt kimlikler hangi isimle anılırsa anılsın zenginliğimizdir; ancak üst kimliğimiz dünya âlem bilir ki, bu milletin adı Türk Milletidir.

Yeni bir Anayasa, ama...

Yeni bir anayasa yapmanın şartları mı hazırlanıyor? Elbette bunu zaman gösterecek. Herkesin bir hesabı var Allah'ın da bir hesabı var. Elbette milletinde bir hesabı olacaktır. Milletin ihtiyacı olan toplumun ortak paydasında birleştiği bir anayasa elbette gereklidir. Lakin kendi şartlarınızı anayasal güvence altına almak için yapılacak bir anayasa milletin ihtiyacı olan anayasa değildir. Ülkenin bütünlüğünü ve üniter yapısını korumayan, ana dilimiz Türkçe, milletin bağımsızlığının sembolü al bayrağımızı korumayan bir anayasa milletin işine yaramaz. Yararsa bölücülerin, hainlerin ve millet düşmanlarının işine yarar.

Bu ülkede yaşayan insanlar Türk Milletidir. Vatanımızın adı Türkiye'dir ve Türk ülkesidir. Alt kimlikler hangi isimle anılırsa anılsın zenginliğimizdir; ancak üst kimliğimiz dünya âlem bilir ki, bu milletin adı Türk Milletidir. Bizim ülkemizin yönetim şekli Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bu ülkede yaşayanlar Türkiye'li değil Türk Milletidir.

Yeniden yapılmak istenen Anayasa'nın iki veya üç siyasi partinin kafasında olanlarla değil, bütün bir milletin üzerinde ittifak ettiği bir anayasa olmalı ve ikide bir değiştirilerek yamalı bohçaya çevrilmemelidir. Üstelik yeni bir anayasa yapmak için bir kısım manevralara da hiç gerek yoktur. Birilerinin işine yarayacak anayasa değil; milletin ihtiyaçlarına cevap verecek bir anayasa ihtiyacıdır.

Şeffaflık...

Üstüne üstlük yapılacak işlerin bir kişinin üzerinden olayları karmaşık hale getirmenin bir anlamı yoktur. Mademki millete karşı yapılan bir kısım kirli planlar vardı. İçişleri Bakanlığı süresince mafyaların zirve yaptığı iddia edilen ve her gün ekranları işgal eden, atıp tutan eski İçişleri Bakanı; mafyalarla ilgili olarak bakanlığı süresinde ne yapmış? Bir taraftan bu kadar mafya ortaya çıkmış, bir taraftan da komplolar hazırlanırken nerede imiş? Kaldı ki bütün bunlar olurken istihbarat ne yapıyordu? Sayın Cumhurbaşkanına hiç mi bilgi verilmedi veya Sayın Cumhurbaşkanı neler oluyor diye neden sormadı?

Yeni İçişleri Bakanı Ali Yerlika-ya'nın bakanlığından sonra meydana gelen çalışmalar görünüşe göre devlete yapılan bir kısım karanlık olayların aydınlatılması ve mafyanın, suç örgütlerinin ortadan kaldırılmasıymış gibi görünüyor. Umarız doğrudur ve netice alıcı çalışmaların yapılmasına izin verilir. Lakin emniyette meydana

geldiği söylenen olaylar umarız yapılmak istenen yeni bir temizliğe dönük değildir, sadece suçluların önlenmesine dönüktür.

Sonuç Olarak...

Sonuç olarak diyebiliriz ki, devlet; elmaları, armutları, her şeyi bir torbaya koyarak çözüm aramak yerine olayları tek tek ele alarak kendi mecrasında değerlendirmelidir. Her olayı kendi mecrasında değerlendirdiğinizde ne milletin kafası karışır ne de el altından bir şey yapıldığı gibi bir kanaat oluşur. Her şey milletin ve muhalefetin gözünün önünde şeffaf bir şekilde çözülür. Devletin ve milletin iyiliği için kimse gönlünde ve kafasının arkasında bir şey bırakmadan ortaya koymalı ve tartışılmalıdır. Böylece lehte ve aleyhte her şey bilinir ve tedbir alınır.

Yeni bir anayasa ülkemiz için gerekli midir? Elbette gereklidir, ama bunun için dolambaçlı yollara başvurmadan, senaryo üretmeden gerek iktidar ve gerekse muhalefet ve STK'lar ve aydınlar bunu tartışmalıdır. Her şeyden önce milletin önüne somut bir şey konulmalı ki üzerinde tartışılsın, kaşıyla gözüyle oynanıp, bir şeye benzesin ve halkın onayına sunulsun. Yoksa yasal olarak bu meclisin anayasada değişiklik yapma şansı vardır, ama yeni bir anayasa yapması oldukça zordur. Ben yaptım oldu demekle olmaz, olamaz.

NORMALLEŞMENİN GÖLGESİNDE

KAYYUM ATAMASININ DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Dr.Kadir ÇETİN

Yerel yönetimlerle ilgili yapılan seçimlerin ardından “31 Mart Yerel Seçimlerinin Bıraktığı Tortu” başlıklı iki yazı (1,2) yazmıştım...

İlk yazımda; seçim sürecinde adayların, seçmenden oy almak için güzel ahlakın gereği doğruluk, dürüstlük, samimiyet ve çalışkanlık yerine bir anlamda rüşvet vaat ederek yaptıkları ahlaki olmayan söylem ve vaatlerin milletimizi ayakta tutan değerleri örselediğini, özellikle genç nesillere bu değerlerin önemini ve hayatiyetini izah etmekte büyük sıkıntı çekildiğini anlatmaya çalışmıştım.

İkincisinde ise; seçim sürecinde kullanılan, demokrasi ve hukuk devleti ile asla bağdaşmayan bazı kavramlar (Alevi Seçmen, Kürt Seçmen, Ermeni Seçmen vb.) üzerinde durmuş ve Van Belediye Başkanlığı ile ilgili il seçim kurulunun yaptığı uygulama özelinde bir değerlendirme yapmıştım.

Geçen hafta Hakkari Belediye Başkanı M. Sıddık AKIŞ'ın görevden alınarak yerine Valinin Kayyum olarak atanması Van Belediye Başkanlığı ile ilgili yaptığımız değerlendirmenin bir anlamda geçerliliğini ve önemini koruduğunu gösteriyor.

31 Mart 2024 tarihinde yapılan mahalli seçimlerde Van Belediye Başkanlığı seçimini % 55.48 (245573) oyla kazanan DEM adayı yerine, mazbatanın % 27.15 (120147) oy alan ikinci sıradaki AK Parti adayına verilmesi ile başlayan yöre halkını tahrik, PKK'ya propaganda alanı açma ve muhalefete gözdağı verme girişimleri,

Hakkari Belediye Başkanlığı % 48.92 oy alarak kazanan DEM adayının görevden alınması ve yerine Kayyum atanması ile tahrik sürecinin ve Türkiye üzerinde oynanan oyunların devam ettiği anlaşılıyor.

Malum Van Belediye Başkanlığı ile ilgili yapılan hukuksuzluk, halkın haklı tepkisi sonucu yanlıştan dönülmüş ve DEM adayına mazbatası verilmişti.

Hakkari Belediye Başkanı Akış ile ilgili 2014 yılında açılan bir davanın karar süreci tamamlanmadan Akış'ın görevden alınarak yerine Valinin Kayyum olarak atanması, DEM yöneticilerinin ve muhalefetin tepkisine sebep olmuştur. “Silahlı Terör Örgütünü Yönetmek, Silahlı Terör Örgütüne Üye Olmak ve Örgüt Propagandası Yapmak” suçlaması ile açılan ve 10 yıl süren dava Kayyum atamasından 4 gün sonra (önce as, sonra yargıla) karara bağlanmış ve Akış suçlu bulunarak 19 yıla mahkum edilmiştir. (Üst mahkemeye itiraz süreci devam ediyor).

Demokratik hukuk devleti standartları ile bağdaşmayan bu uygulama son derece düşündürücüdür.

Akış, yukarıda belirtilen suçlamayla 2014 yılında açılan bir davadan yargılanıyor... Üstelik davanın savcısının hakkında açılan bir davadan firari olduğu biliniyor. Aradan tam 10 yıl geçiyor... Ne bekleniyor karar vermek için? Tabii ortam hazırlanıyor... Son noktaya kadar bekleniyor...

Yerel seçim sürecinde ve seçimlerin sonucunda olan olayların genel seyri ister istemez J.Perkins'in “Bir Ekonomik Tetikçinin İtirafı” adlı kitabında yazdıklarını hatırlatıyor insana.

Perkins kitabında; Küresel güçlerin yeni pazarlara açılırken, hedef ülkeye yönelik iki yol-yöntem kullandıklarını belirtir. Biri silahlı güçleri kullanarak darbe yaptırır, diğeri iç çatışmalara sürüklerler.

Perkins'in bu tespitleri elhak doğru ve yerindedir. Buna ilave bizim coğrafyamızın yeniden dizaynında başka etkenler de devreye sokulmaktadır. Malum, İsrail'in genişleme ve bölgeye hakim olma (Arz-ı Mevud-Kutsal Topraklar) planından başka bir şey olmayan Büyük Ortadoğu Projesi'nin (BOP - Odid YINON, 1982) uygulama sürecidir. Bu Proje ile bölge ülkelerinin siyasi sınırlarının yeniden çizilmesi süreci devam etmektedir.

Bu bağlamda Irak, Libya, Sudan, Yemen ve Suriye bölünmenin eşindeki ülkeler. Bu süreçte Türkiye ve İran da hedef ülkeler arasındadır. Küresel güçlerin planlarının uygulama sürecinde olduğu her halinden belli. Zira pazılın parçaları küresel güçler açısından yerli yerine oturuyor gibi...

Bu süreçte akla gelen şu hususlara dikkat çekerek konuyu bağlayalım...

Önce Van Büyükşehir Belediye Başkanlığı, ardından Hakkari Belediye Başkanlığı ile ilgili idarenin uygulamaları, büyük ihtimalle senaryosu önceden yazılmış ve bölge insanının devletin karşısında yer alması ve PKK'ya toplumda alan açılması için planlanmış bir hareket gibi geliyor.

Siyasette yaşanan normalleşme sürecinin gölgesinde gerçekleştirilen bu uygulamaların kararını verenleri, süreci yönetenleri ve bu olanları hiç kimse masum göstermeye çalışmamalı...

Sonuçta;

1-Van'da denenen ve ardından Hakkari'de yeniden sahneye konulan Belediye Başkanlığına Kayyum uygulamasını fırsat bilen PKK yandaşları alanı genişleterek özellikle Güney Doğu Anadolu'da ve Türkiye genelinde kışkırtıcı eylemlere ve propaganda malzemesi yapmaya devam ediyor.

2-DEM yetkililerinin Mehmet Sıddık AKIŞ'ın adaylık konusundaki yasal durumunu bilmemeleri mümkün değildir. Ancak bunu her zaman olduğu gibi lehrlerine kullanacakları ve PKK'nın toplumda taban oluşturmaya zemin oluşturacağını bilerek konuyu bu noktaya taşımışlardır.

3-Süreci yönetenler de, bizim emperyalist güçler (Büyük Ortadoğu Projesinin uygulama süreci devam ediyor) dediğimiz bir üst aklın bölge ile ilgili emellerine Van-Hakkari vb.

Belediyelerinin senaryosunda bile gerek ya da bilmeyerek rol alıyor ve görevi ifa etmeye devam ediyorlar.

4-Burada önümüzdeki süreçte yine devletin içinde benzer kışkırtıcı olaylara sebep olacak gizli elemanları var mı acaba? sorusunu da sormadan geçemeyeceğim...

Bu cennet vatanımızda boy, soy, bölge, dil, din, mezhep farklılaşması hastalığına yakalanırsak emperyalistlerin oyununa gelmiş oluruz. Toplumda bu konularda kin ve nefret duygularını körüklemek, beslemek çok ama çok yanlıştır.

Bakınız 1923 yılında Atatürk yeni göreve başlayan Bakanlar Kurulu üyelerine hitabında;

“... Anadolu'da kim varsa hepimiz bir milletiz. Yurt ve kader kardeşiyiz. Milli Mücadele'yi böyle yürüttük, Cumhuriyeti de bu anlayışla yöneteceğiz. Bu anlayışın bozulmasına izin vermeyeceğiz. Bozulduğu zaman ne olduğuna iyi biliyoruz.”(*) diyor...

780 bin kilometre karede yaşadığımız bu toprakları bize çok gören ve bölgenin var olan siyasi/coğrafi statüsünü bozmaya ant içmiş Büyük Ortadoğu Projesinin uygulayıcılarının oyunlarını bozmak her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının boynunun borcudur.

Siyasetin olması gereken referansının işin ehline verilmesi, ülkemiz için, insanlık için yapılan doğru iş ve önemli projeler yerine, emperyal güçlerin aparatı olan din, dil, ırk, bölge, soy, sop vb. kimlikler üzerine odaklanmış referansların, yalan ve yanlışlarla dolu geçirdiğimiz seçim sürecinden arkamızda bir tortu daha bırakmadan bu oyunu bozalım...

Zira; “Oyun bitince şah da, piyon da aynı kutuya konur.”

Kalın sağlıcakla...

”

Küresel güçlerin yeni pazarlara açılırken, hedef ülkeye yönelik iki yol-yöntem kullandıklarını belirtir. Biri silahlı güçleri kullanarak darbe yaptırır, diğeri iç çatışmalara sürüklerler

KAYNAKÇA

1-<https://bayrampasagundem.com/kose-yazilari/yeni-mufredat-modelinin-dusundurduklari-903.html>

2-<https://bayrampasagundem.com/kose-yazilari/turkiye-yuzyili-maarif-modelinin-dusundurduklari-ii-904.html>

HAYATIN KARAR ANLARI KARDEŞLİK

Rasulullah (sav): “Sizden biriniz kendisi için istediğini, mümin kardeşi için de istemedikçe gerçek mümin olamaz” (Tirmizi)

H.Ali ÖZDEMİR

İnsanın hayatta belirli dönemlerinde kader ve karar anları vardır. Bu karar anları çocukluk döneminden başlar. Bu dönem henüz öğrenme dönemi olduğu için çocuklar mükemmel karar veremez. Onun yerine ebeveynleri tarafından verilen kararlara göre hareket eder ve öğrenir.

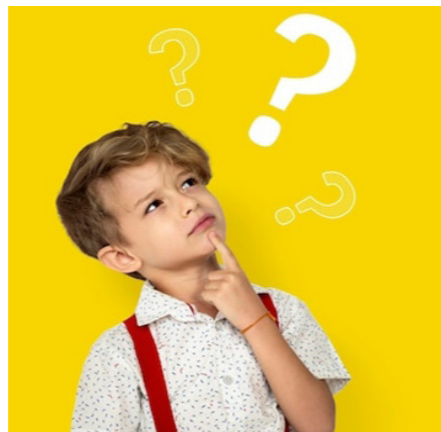
Hayat boyu düşünür ve geleceğimizi etkileyen kararlar veririz. Karşılaştığımız sosyal ve kişisel problemlere cevaplar arayıp sonunda çözüm üreterek karar veririz. Her ne suretle olursa olsun verilen kararlar ya doğru ve isabetlidir ya da yanlıştır. Doğru kararlar kişiyi mutluluğa ve huzura götürür. Yanlış kararlar ise insanı buhrana sürükleyerek acıklı bir hayat sunar.

İnsan hayatını incelemek gerektiğinde insan hayatının temel iki özelliği ile incelenmesi gerekir. Bunun ilki biyolojik ve maddi hayatımızdır. İkincisi ise ideolojik ve manevi hayatımızdır. İnsan hayatında biyolojik ve ideolojik kurallar iç içedir, birbirinden bağımsız değildir. Organik bütünlük içindedir.

Biyolojik ve maddi hayatımız biyoloji ve fizik kanunlarına tabidir. Allah insanı biyolojik olarak topraktan yaratmış, yaratılan bedene bir ruh ve canlılık vermiştir. Her canlı gibi insan da doğar, büyür ve gelişir, ölüm ile hayat sona erer.

Nasıl ki bir motoru yapan usta, motorun özelliklerini en iyi bilen kişidir; insanı yaratan Allah da insanı en iyi bilendir. Bu nedenle insanı Allah'ın bildirdikleriyle en doğru şekilde tanıyabiliriz.

Bu yazımızda, biyolojik ve ideolojik varlık olan insanın, daha çok manevi ve ideolojik hayatı üzerinde duracağız.

Çocukluk dönemi kararlarının sorumluluğu kişinin ebeveynleri veya önderlerine aittir. Sorumluluk duygusu kişinin kendi iradesi ile ve aklını çalıştırması ile doğru orantılıdır. Aldığımız kararlarda kendi irademiz ve aklımız ne kadar etkili ise sorumluluk payı da o kadardır.

İnsan doğru karar vermek için yaptığı çalışmada kendine rehberlik edecek bir kaynak arayacaktır. Kararların taklit veya kopyalama usulü gerçekleşmesi “rol model” olarak seçilen öndere göre şekil alır. Kendisine güven duyduğumuz inandığımız

kişileri arkadaş ve rol model ediniz.

İnsanın gençlik çağı oldukça karmaşık dönemdir. İyiyi, güzeli arama duygusu, başarılı olabilme güdüsü, daima kazanma azmi, hedeflerini gerçekleştirmek için çabalayan genç insanlar zaman zaman bunalımlara sürüklenebilmektedir. Genç neslin etrafındaki fırtınalar; akıllı telefonlar, internet alışkanlığı, bilgisayar bağımlılığı, sorunlara karşı karamsar düşünceler, ahlaki çöküntüler, kaliteli arkadaş bulamama yanında aile içi geçimsizliklerin de bir sonucu olarak özentisi, asılsız hayaller, karamsarlık insana hayatının en zehirli dönemini yaşatmış olacaktır.

Dünyayı doğru değerlendirmek için insanın başıboş yaratılmadığını anlatan bir rehber ihtiyacı vardır. “İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı zannediyor?” (Kıyamet, 75/36). Zira, Allah dünyayı insan için yaratmıştır. Buna karşın insanın yaşamı için her şeyin düzenli bir şekilde döşendiği dünyada görevleri vardır. Bunca nimet karşısında insan dünyada başıboş bırakıldığını düşünemez. Hayatın karanlık dehlizlerinde yolunu şaşırmış genç insana yardım edecek, rehberlik yapacak bir tek güç vardır. O da arkadaşlığını kabul ettiği, hak yolda karar kılmış, doğru bir ideolojiye gerçekten iman etmiş olan, arkadaşlığını “kardeş” olarak gören bir insandır.

Arkadaşlık; ortak duyguların, inançların, isteklerin birleştiği ve kaynaştığı noktadır ve güçlü dostluklar oluşturur. Güçlü ortak duyguların zirvesinde kardeşlik vardır. İnsanların bir araya gelip kaynaştıkları ve birlikliklerini en mükemmel anlatan duygu kardeşliktir. Kardeşlik duygusu içinde doğruluk vardır, yalan yoktur. Kardeşlikte fedakârlık vardır, sahtekârlık yoktur. Kardeşlikte bağışlamak vardır, kötülük yoktur. Kardeşler arasında paylaşımda, ortaklıkta birlikte yaşamakta feda oluş, bağışlama vardır. Kardeşlikte sevgi ve fedakârlık vardır, kötülük ve ihanet yoktur. Kardeşler ekmeğini paylaşır, acılarını paylaşır, sevinçlerini paylaşır.

Allah'ın Resulü buyuruyor: “Sizden biriniz kendisi için istediğini, mümin kardeşi için de istemedikçe gerçek mümin olamaz (Tirmizi). Allah Kur'an'da, “Müminler ancak kardeşlerdir” (Hucurat, 49/10) buyurmuştur. İslam dininde mümin olmak kardeşlikle eş tutulmuştur. O halde müminin özellikleri kardeşlikte de geçerlidir. Ya da kardeşlikte aradığımız özellikler mümin olmada da geçerlidir. Mümin olmayanlar ve Müslüman olmayanlar arasında da kardeşlik özellikleri ve ilişkileri yaşatılabilmektedir.

Mümin olmadığı halde aralarında kardeşlik duygularının bulunduğu çok sayıda hayatlar da vardır. Kişilerin tek başına aynı inancı paylaşmaları, kardeşlik müessesesini tayin eden ve düzenleyen bir özellik değildir. Ancak inanç birliği, kader birliği, kardeşlik müessesesini yaşatan önemli bir fenomendir. Kurtuluş yolunu aydınlatan Allah buyuruyor: “**Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın. Bölünüp parçalanmayın. Hani (bir vakit) siz birbirinize düşman idiniz de Allah gönüllerinizi birleştirdi ve O'nun bu nimeti sayesinde kardeş oldunuz. Siz bir ateş çukurunun tam kenarında iken**

oradan da sizi Allah kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle açıklıyor ki doğru yolu bulasınız.” (Al-i İmran, 3/103)

Kardeşlik Nedir ?

Kardeşlik, biyolojik olarak aynı ana ve babanın çocukları olmak demektir. Bu kardeşlikte kan bağı vardır, biyolojik kardeşlik vardır. Biyolojik kardeşlikte ortak olan, kandan ve candan gelen hısımlık ve benzerliklerdir. O zaman müminlerin kardeşliği nasıl olacaktır? Müminlerin kardeşliği kan bağı kardeşliği kadar önemlidir. Kardeşlik, sosyal münasebetlere rehberlik eden yüce bir davranışlar bütünüdür.

İnsan hayatının doğumdan ölüme kadar hayatın dönüm noktaları vardır. Bunlar doğum öncesi, bebeklik, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik, ihtiyarlık (yaşlılık) dönemleridir. Bu tasnifteki çocukluk dönemi sonrasındaki hayat evrelerini incelemek istiyoruz.

Çocukluktan Gençliğe

Aklımız ve irademizin bir sınırı vardır. Karar anlarında daha ileri ve üstün akla ve iradeye ihtiyaç duyarız. Çocukluk dönemi öğrenme çağıdır. İnsanın akli gelişmesinin bir rehber ihtiyacı duyulduğu çocukluk döneminde ve sonrasında insanlara büyüklüğü, ebeveynleri rehberlik etmektedir. Bu nedenle, en yakınlarımız arasından beğendiğimiz ve sevdiğimiz birini kendimize rol model olarak bir rehber seçeriz. Bunun için kardeşliğinden şüphe etmediğimiz üstün kişileri, sevdiğimiz meselelerimizde danışman kabul ederiz. Bunu yaparken ulaştığımız sonuçları, aynı zamanda aklımız ile de kontrol ederiz. Bu nedenle, uygun gördüğümüz düşünce ve görüşleri akla, mantığa, ahlaka ve güzelliklere uygun olup olmadığı süzgecinden geçirmemiz gerekir.

İnsan için her duyuma körü körüne uymak değil, ölçülü hareket etmek esas olmalıdır. Hz. Peygamber insanları doğru yola davet ederek “Allah'ın indirdiğine uyun” dediği vakit, “Hayır biz atalarımızdan gördüğümüze uyarız.” demişlerdi. (Bakara, 2/170) Bu körü körüne söylenen cevap karşısında Kur'an'da ayetin devamında, Allah onları ikaz ediyor ve “Ya atalarının aklı bir şeye ermemiş, doğru yolu bulamamışlarsa!” buyuruyor.

Bu ilahi düstur gereği hayatımızı borçlu olduğumuz anne ve babamız doğru yolu bulamamış ise onların rehberliğini kabul etmek yanlıştır. Böyle bir durum söz konusuysa ne yapmak gerekir? “Ey iman edenler! Eğer küfrü imana tercih ederlerse babalarınızı ve (soy) kardeşlerinizi bile (güvenilecek) dost (veliler) edinmeyin. İçinizden kim onları dost (veli) edinirse, işte onlar, zalimlerin ta kendileridirler. De ki, eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısımlarınız, kardeşleriniz, kazandığınız mallarınız, kesata uğramasından endişe ettiğiniz ticaretiniz ve hoşlandığınız meskenler size Allah'tan ve peygamberinden ve O'nun yolunda cihat etmekten daha sevimli ise, artık Allah buyruğunu (kıyameti) gerçekleştirinceye kadar bekleyin. Allah günaha sapsın (fasıklar güruhu) kimseleri hidayete erdirmez.”(Tevbe, 9/23-24) Bu ayetler aynı zamanda sevginin sınırlarını da göstermektedir. Önemli olan hayatımızın dönüm noktalarında gerçeği ve doğru yolu bulabilmektir.

Hayatın İlk Karar Anı

İlkokul çağı sosyal kaynaşmanın ve arkadaş edinmenin ilk durağıdır. Orta okuldan, bazen de liseden sonra kişinin sosyal ve mesleki hayatı belirginleşmeye başlar. Ortaöğretim döneminde ayrıca meslek tercihleri de belirginleşir. Bu dönemler, öğretmenlere ve anne-babaya önemli rehberlik görevlerinin yapılabildiği çağdır. Anne baba ekonomik

nedenlerden dolayı, çocuklarının kısa süre içinde meslek sahibi olması için meslek liselerine devam etmesini isterler. Ya da lise dönemini yatılı okullarda okutmak tercih edilebilir. Ekonomik ve sosyal şartların belirlediği üniversite tahsili ile meslek seçimi de belirlenmiş olacaktır.

Bu "karar anı" bütün hayatı etkileyecek önemli bir dönüm noktasıdır. Hangi okulda, hangi şehirde okumak gerekir? Tercih edilen yeni şehir ve edinilecek yeni arkadaş çevresi, gençleri belki de geriye dönmeyen bir hayat çizgisine getirecektir. Yapılan iş iyi midir, kötü müdür? Bilinmez. Zira, üniversite hayatı ile gençler için başka bilinmeyen bir dünyaya yolculuk başlamıştır. Bu karar anında eskilerin dediği gibi "ya nasip" diyerek yola girmek gerekecektir.

Karar vermeye etki eden faktörlere, ekonomik ve sosyal durumlar ne kadar etkilidir? Zira verilecek karar ile istikbalde kişileri bekleyen şartların neler olduğu belli değildir. İstikbalde ne gibi zorluklar veya mutluluklar ile karşılaşılacaktır? Bunlar da bilinmez. Bu yolculukta kimlerle arkadaş olacağınız, kimlerle kader birliği yapacağınız bilinmiyor. Ancak, her ne karar alınır ve ne yola girilirse girilsin yapılsın hak yolunda inanç birliği yapmış olanların akıbetleri hayırlı olacaktır.

Gençlik Sorunları

Yaşın ilerlemesi ile biyo-fiziki yapıda meydana gelen değişimler ve ergenlik problemlerini anlamak, yorumlamak ve sorunlara cevap aramak dönemidir gençlik... Hayatın akışını durdurmak mümkün değildir. Bebeklik, çocukluk, ergenlik ve gençlik dönemleri yaşanacaktır. O halde karşılaşılan problemlerden kaçış yoktur ve çözümlenmesi gerekir.

Yaşların ilerlemesi ile biyolojik farklılıklar da ortaya çıkar. Ergenlik problemleri karşısında insanlarda çözümleme arayışları da başlar. Aynı yaş grubu çocuklarda birlikte hare-

ket etme duyguları ön plana çıkma ve grubu oluşturanlar arasında grup liderliği belirginleşmeye başlar.

10-12 yaş grubu kız çocuklarında belirgin vücut gelişimi görülür. Erkek çocukların 12-16 yaş arasında bedeni değişimleri hızlanır. Bedeni gelişim yanında, bilgi ve fikir zenginliği de görülür. Bu dönemde gençlerde çevreyi tanıma ve problemlere çözüm arama duyguları gelişmeye başlar. Kahramanlık, kendine güven, sosyal ve ideolojik davranışlar ön plana çıkar. Kim lider, kim kahraman tartışma konusu olur. Bazen de talih kuşu hayalleri hayatı süslemeye başlar.

Gençler için eğitim hayatının sonunda ülkesi için yararlı bir insan olmak asıl hedef olmalıdır. Düşünün, istikbalde milletin ileri ve mutlu bir hayat sürmesinde belki de en önemli kişi siz olacaksınız. Başarılarınız sizi, ülkeyi yüceltmede, kalkınmada önemli bir insan yapacaktır. Kendimizle birlikte milletin mutluluğunu da düşünme, daha üst noktalarda çözüm arama hayalleri şekillenmelidir.

Artık, denemek ve harekete geçmek zamanı gelmiştir. "Hata yapacağım" korkusu olmadan hareket etmek başarının ilk kapısıdır. Hata yapmak insan için her zaman söz konusu olan bir durumdur.

Her insanın her zaman güçlü bir yanı vardır. Bu gücün farkında olmaya biliriz. Gücümüzün varlığı iş yaptıkça ortaya çıkacaktır. Bizi mutlu edecek olan, doğru ve haklı yolda elde ettiğimiz başarılar olacaktır. İnsanların söyledikleri ile yaptıkları birbirine uyumlu ise onlara itibar ediniz. Söyledikleri ile yaşadıkları farklı olanlara itibar etmek yanlış yanlış ile düzeltmeye çalışmak gibidir.

Elde edilen başarılar, yeni sorumlulukların kapısını aralarken, kötülükler ve başarısızlıklar hayatı karartmaya başlar. Liderler ve ebe-

veynler, gençlerin kendi kendilerine karar vererek başarı olmanın yollarını açmaları gerekir.

Artık insan hayatında problemlerin çözümü için ebeveynlere veya başkalarına bağımlılık döneminin sonuna gelinmiş ve hayatın zorlukları ile baş başa kalma ve mücadele etme dönemi başlamıştır.

Gençler için meslek seçiminde çoğu kez ekonomik ve sosyal şartlar etkin olur. Yatılı öğrencilik, aileden uzakta eğitim hayatına devam etme vb. gibi durumlar nedeniyle problemlerin çözümünde gençlerde ekonomik ve sosyal hayaller kurmak olağan hale gelir.

Genç bireylerde zengin olmak, itibarlı bir mevki ve makam sahibi olmak istekleri bazen aşırılığa kayarak bunalımlı sonuçlar doğurabilir. Bu problemler, bazen gencin çevresine ve arkadaşlarına karşı zararlı sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilir.

Problemlerin çözümünde ve belirli hedeflerde fikir birliği yapan arkadaş grupları oluşabilir. Arkadaş grubu doğru yolda ise akıbet hayırlı, yanlış yolda ise kötü bir hayat söz konusudur. Doğruyu ve gerçeği bulmak iyi bir arkadaş seçimi ile mümkündür. Ahlakı bozuk, eğlence peşinde koşan, külhanbeyi, eyyamcı, kötü alışkanlıklara bulaşmış, içki ve kumar alışkanlığı olanları, hayatın sıkıntılarına hazırlanmayı bilmeyen insanları arkadaş edinmek doğru değildir.

Arkadaş grubu bir ailenin üyeleri gibi hareket etmelidir. Hayatı şekillendirecek arkadaşlık bir kardeşlik anlayışı içinde paylaşıldığı zaman çözülmemiş problem kalmayacaktır. Problemlerin, sağlam aklı ve haklı düşünceyi bozmadan sağlıklı bir şekilde çözümlenmesi gerekir. Böylece hem kendimizin ve hem de çevremizdekilerin mutluluğu, barış ve birliği, huzur ve güveni sağlanmış olacaktır.

AHVAL-İ BEYAN

İbrahim ŞAŞMA

Şerha şerha kalbime avucundan su dedim.
Derman diye aradım, mutlak olan bu dedim.
Erenlerin yurduna, gönülden bir "hu" dedim.
Muhabbettir hâsılı, teknil verdim efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

Ben kendimi aşk ile aşk odunda sınadım.
Dört yanım diken dalı, dokundukça kanadım.
Suyum sevdandı benim, sevda oldu inadım.
Kâh kumda kâh kayada, güller derdim efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

İnkârı yok tövbemi, bozduğumun huzurda.
Gel diyen bir kapı var, bir gönülde hazırda.
Lokman sensin, hekim sen, beklediğim Hızır da.
Hicabımla kapına, geldim girdim efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

Kırk katmerli alnımın, akı olan bir aşkmış.
Anladım fani dünya, bâki olan bir aşkmış.
Cümle gönlün bilgisi, hâki olan bir aşkmış.
Ben sevdanın sırrına, sende erdim efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

Dostun dost kapısında, ahvalim benzer Şems'e.
Yanmaya hazırım ben, tutuşturan bu demse.
Dergâhında arasın, arar ise her kimse.
Ben kendimi sadece, sende gördüm efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

Hanem toprak damlıdır, iki gözden ibaret.
Âdemin büyüklüğü, kalan izden ibaret.
Sofram sabırdır benim, aşım tuzdan ibaret.
"Cümle canlar buyurun" diye serdim efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

Ruhum aşkın nârında, aşk ile pişmeseydi,
Yüreğime sevdadan bir katre düşmeseydi,
Deli gönlüm sel olup köpürüp taşmasaydı,
Ben bir çakıl taşıyla mutlak birdim efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

Muhabbet-i bir yağmur, elif elif yağmazsa.
Sevdanın nazarında şahlar boyun eğmezse.
Ya yunmasam aşk ile ya aşk bana değmezse.
Ben bir avuç küf idim, bir de kirdim efendim.
Şu benim nefsim imiş, meğer derdim efendim.

ÇAĞIN VEBASI UYUŞTURUCU

İbrahim Halil SİPAHİ

turucu sorunu, günümüz gençliği ve gelecek nesiller için büyüyen bir problem olmayı sürdürmektedir.

Bugün dünyada ve ülkemizde tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar çok ve çeşitli uyuşturucu türü bulunmaktadır. Özellikle son yıllarda geleneksel uyuşturucular ile birlikte kimyasal yöntemler kullanılarak üretilen sentetik uyuşturucular sorunun daha kompleks hale gelmesine sebep olmuştur.

Birleşmiş Milletler (BM) Uluslararası Uyuşturucu ve Suç Ofisince (UNODC), Haziran 2023 de kamuoyu ile paylaştığı “**2023 Dünya Uyuşturucu Raporu**” Dünyanın uyuşturucu kıskacında olduğunu açıkça gözler önüne seriyor.

Uyuşturucu üretimi ve trafiği:

Uyuşturucu ticareti, özellikle geçtiğimiz yüzyılın ikinci yarısından itibaren menfaat çevreleri için rant, terörizm için finans kaynağı, uluslararası ilişkilerde ideolojik ve politik araç ve hedeftir. Bu sorun ülke toplumuna yönelik sosyo-psikolojik yozlaşma ile zihni ve ahlaki açıdan olumsuz etkileri ön plana çıkarmıştır.

Dünyada hem kokain arzında hem de talebinde belirgin artışın yaşandığına, bu durumun muhtemelen geleneksel sınırların ötesinde yeni pazarların gelişimini teşvik edeceğine işaret edilen raporda, kokainin elde edildiği koka ağacının 315,5 hektarlık bir alanda ekildiği, 2021’de 2 bin 304 ton gibi rekor seviyede kokain üretim yapıldığı tespit edilmiştir.

Raporda, küresel kokain pazarının ABD’nin yanı sıra Batı ve Orta Avrupa’da yoğunlaşmaya devam ettiği ancak Afrika, Asya ve Güneydoğu Avrupa’daki gelişmekte olan ülkelerde de hızlı şekilde yayıldığının gözlemlendiği ifade ediliyor.

Küresel yasa dışı afyon üretiminin büyük kısmının başta Afganistan olmak üzere sınırlı sayıda ülkede yapılmaya devam ettiği vurgulanan raporda, 2022’de 7 bin 800 ton olan küresel üretimin yüzde 80’inin yani 6 bin 200 tonunun Afganistan’da üretildiği, bu ülkeyi 795 ton ile Myanmar ve 504 tonla da Meksika’nın izlediği.

Dünya genelinde afyon üretiminin yüzde 95’inin Afganistan, Myanmar ve Meksika’da gerçekleştiği, koka ağacının ise Kolombiya, Peru ve Bolivya’da ekildiği kaydediliyor.

”

Türkiye’de 400 Ceza ve tutukevinde bulunan hükümlü ve tutuklunun %35,4’ü Uyuşturucu madde ve bağlantılı suçlardan bulunmaktadır.

Uyuşturucu kullanımı ve bağımlılık;

(UNODC)’ne göre son 10 yılda uyuşturucu kullanım oranı yüzde 23 arttı, 2021’de dünya genelinde 15-64 yaş aralığındaki her 17 kişiden birinin uyuşturucu kullandığı ifade ediliyor. Türkiye uyuşturucu kullanımında zirveye doğru; Esrar, kokain, eroin ile sentetik uyuşturucular, metamfatamin, ecstasy amfetamin, MDMA Son beş yılda uyuşturucu kullanımında İstanbul’da yüzde 9.6’lık bir artış yaşanırken Adana’da artış oranı yüzde 59.

EMCDDA Direktörü Alexis Goosdeel uyuşturucu sorununun üç temel kavramla tarif edilmesi gerektiğini söylüyor: “Uyuşturucu sorununun tasvir etmek gerekirse üç ana trend var. Birincisi uyuşturucular artık her yerde. İkincisi her şey artık günümüzde uyuşturucu olarak kullanılabilir. Ve son olarak herkes doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir bağımlılıkla karşı karşıya kalabilir.” Diyerek uyuşturucunun ne kadar sinsi ve büyük bir tehdit olduğunu ifade ediyor.

Uyuşturucu ile mücadelede Türkiye;

26 Eylül 2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK), TCK Md. 188 uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti. TCK Md. 190 uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırmak. TCK Md. 191 kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak. 03 Mart 1986 tarihli ve 3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun. 12 Haziran 1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun. Bunların yanı sıra Türkiye, küresel uyuşturucu kontrol sisteminin temel sütunları olarak kabul edilen, başta 1961 Tek Sözleşmesi. 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi. 1988 Birleşmiş Milletler (BM) Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığı ile Mücadele Sözleşmesi ve 1961 Tek Sözleşmesini tadil eden 1972 Protokolü olmak üzere uyuşturucu ile mücadele alanında yürürlükte olan uluslararası sözleşmelere taraf bir ülkedir. Ülkemiz bu sözleşmelerden kaynaklanan sorumluluklarını etkin olarak yerine getirmenin ötesinde başta BM olmak üzere diğer uluslararası organizasyonların şemsiyesi altında yürütülen proje ve faaliyetlere de hem donör hem de katılımcı olarak destek vermektedir. Küresel uyuşturucu kontrol sistemi ile uyumlu olarak ülkemizde uyuşturucu ile mücadele alanında son üç yılda 10 milyar TL. Harcama yapmış.

EGM tarafından Uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan periyodik operasyonlarda Türkiye’de üretilen ve Türkiye üzerinden Avrupa’ya taşınmakta olan büyük çapta uyuşturucuya el konulmuş olduğu 2023 raporunda kamuoyu ile paylaşıldı.

Uyuşturucuda cezai boyut;

Türkiye’de 400 Ceza ve tutukevinde bulunan hükümlü ve tutuklunun %35,4’ü Uyuşturucu madde ve bağlantılı suçlardan bulunmaktadır. (Adalet Bakanlığı, Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü, 2023).

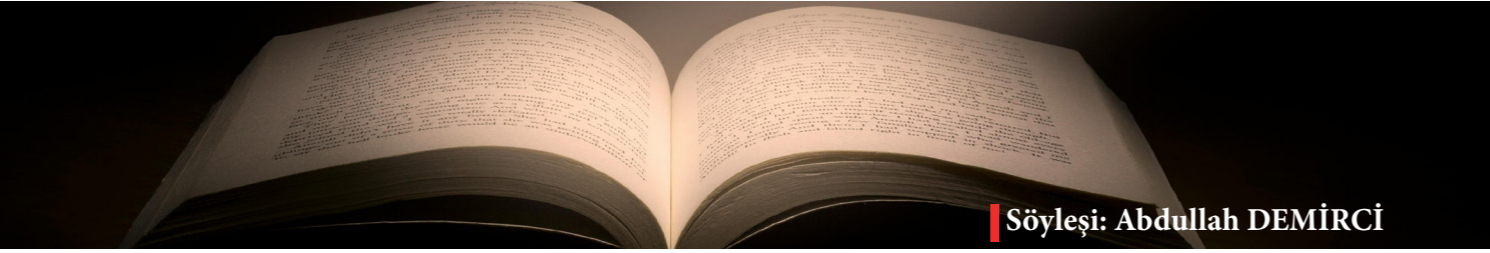

Sonuç;

Çağın vebası olan uyuşturucu ve uyarıcı maddeler kullanımı ile etkili mücadele etmenin başlangıç noktası hanelerdir, ailelerdir. Sağlıklı ve huzurlu bir nesil yetiştirmek için nefsimizi ve neslimizi bu zilletten korumak, hasbelkader buluşmuş ise kurtulmak vicdani ve insani bir görevdir.

Din öğretiminin amacı hiçbir zaman “Dindar Müslüman” yetiştirme olamamıştır.

Söyleşi: Abdullah DEMİRCİ

”

Ahlaksız dindarlık mümkün değildir. Türkiye’de deizmin artıyor olması, söylemin İslam, eylemin liberal kapitalist oluşundan kaynaklanıyor.

Eğitimci yazar Talat Türkmen’le okullarda verilen din eğitiminin yeterli olup olmadığı ve din eğitiminin problemlerini, din hizmeti açısından Diyanet İşleri Başkanlığının çalışmaları ile ilgili söyleşi yaptık.

Uyanış: Yıllarca Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı muhtelif okullarda öğretmenlik yaptınız. Okullarda gençlere din eğitimi verilebiliyor mu?

Türkmen: Gençlere yeterli din eğitimi ne yazık ki verilemiyor. Bunun nedenleri üzerinde oldukça kapsamlı ve ciddi bir çalışmanın yapılma zarureti vardır. Türkiye’de din eğitimi, uzun yıllar meşruiyet tartışmalarının baskısı altında sürdürüldü. Eğitim ve uygulama ayağı imam-hatip okulları dışında hep eksik kalmıştır. Konuyla ilgili tartışma hala gündeme gelmektedir.

Eğitim olumlu davranış değişikliğine yol açan faaliyettir. İnsanlarımızın okullarda aldığı din öğrenimi ile sosyal hayattaki pratikleri uyuşmamaktadır. “Dinin güzel ahlak olma gerçeği” dindarlık tanımı ve çabası içinde mutlaka olmalıdır. Son derece güçlü ve cazip şekilde hayatımıza giren tüketim hırsı ve sürekli teşvik edilen sahip olma iştahı ahlakın önünde engel gibidir. Peygamberimizin hayatından kesitler anlatmayı seviyor ancak O’nun hayatına talip olmuyoruz.

Müfredat çalışmaları öteden beri sonuçlandırılmamış, öğrencinin neyi, ne zaman, ne kadar öğreneceği konusunda bir türlü tam bir mutabakat sağlanamamıştır. Öğretmenler komisyon çalışması yapsa da müfredat merkezde hazırlanmıştır.

Seçmeli siyer, Kur’an, İslam dini dersleri bir telaş ve acele ile okullarda uygulanmaya başlamış, seçmeli olmaktan öte bazı okullarda zorunluya dönüşmüştür. Bu dersleri almak istemeyen öğrenci sınıflarda mutlu olmamıştır.

Öğrenciler lise ve yüksek okul arayışını sürdürürken, tüm varlıklarını sınav sürecine yöneltmektedirler. Maalesef din eğitimi de bu sınavın bir parçası olarak yerini almıştır. Eskiden sınav listesi içinde olmayan din dersleri, sınav içeriğine dönüşükten sonra da az sayıda yer olsa da sorularla sınavın bir parçasına dönüşmüş, içselleştirilememiştir.

Din öğretiminin amacı hiçbir zaman “dindar Müslüman” yetiştirme amacını gütmemiştir. Bu yüzden öğretim diyoruz. Eğitim değil.

Teknolojide yaşanan inanılmaz hız ve değişim ile küreselleşme, bilgiye ulaşmada öğrencilere farklı bir bakış kazandırdı. Öğrencilerin okudukları, şahit oldukları olaylarla, okullarda gördükleri din eğitimi arasında pozitif bir bağ kurmasını güçleştirdi. Adalet, doğruluk-dürüstlük, barış, merhamet gibi ahlaki kavramların sosyal hayatımızdan uzaklaşması, dine ve öğretmene güven duygusunu zayıflattı.

Biz Peygamber (sav) adına yalan söylenilebileceğini, boyutlarının tahmin ettiğimizden daha büyük olduğunu fakülte yıllarında öğrendik. Günümüzde ortaokul öğrencisi, bunu sınıfa sorularla getirebiliyor. Öğrenci, günümüze gelen bazı kavramların örneğin, şefaat, mezhep, meal, teravih, sırat, kabir azabı, kandil vb. kavramların akademik kişilerce tartışıldığına şahit oluyor. Bu tartışmalar öğrencide tüm inandıklarını yeniden gözden geçirme ya da toptan inkâr etmesine neden oluyor.

Okul yönetimleri, uzun yıllar Din Kültürü Ahlak Bilgisi derslerini boşluk doldurma aracı gibi görüp, verimsiz saatlere ders koymayı, öğretmeni sabah-akşam okulda tutmayı marifet saymışlardır. Öğretmeni verimsizleştiren yaklaşım, “önemli” sayılan dersler lehine sürmektedir.

Uyanış: Bir de kayıt dışı din eğitimi ve öğretimi var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Türkmen: Kayıt dışı din eğitimi ve öğretimi, daha Resulullah (sav) hayattayken ortaya çıkmıştı. Medine’de bir grup, eylemlerine meşruiyet kazandırabilmek için Kuba köyüne mescit yapıp; Resulullah’ı da namaz kıldırması için davet ettiler. Peygamberimiz bu mescidi yıktı. Mescide de Mescid-i Dırar (zararlı mescid) adını verdi. Bu grup, Medine münafiklarından oluşuyordu. Sonraki dönemlerde de siyasi otorite kendi icraatlarına meşruiyet kazandırmak için fıkıh alimi aradılar. İmam-ı Azam Ebu Hanife bu yüzden şehit edildi. İtikadi (inanç) mezhebi bile oluşturdu. Mesela Cebriye. Cebriye, yapıp-etmelerimizin sorumluluğunun Allah’a ait olduğunu savunuyordu. Bunun nedeni devrin yöneticilerinin olan bitenden sorumlu olmadıklarını benimsetmekti. Dinin, siyasetin amacına hizmet eder hale gelmesi, Kur’an ve sünnet merkezli din anlayışından uzaklaşp, ulu’l emrin kanunlarının din hükmü sayıldığı bir anlayış egemen oldu.

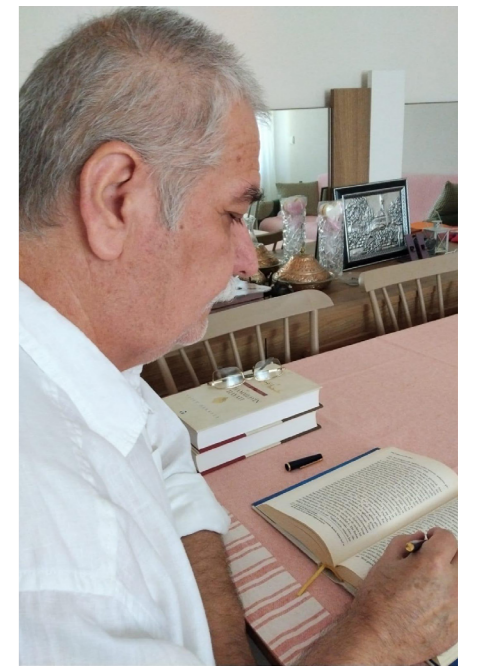
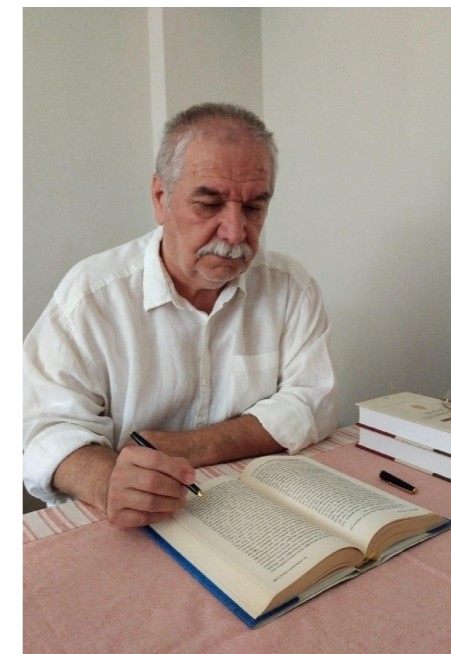
Din eğitimi, Kur’an ve sünnetle denetlenebilir. Kur’an ve sünnetin dışında kalan, alternatif inanç, ibadet va’z vb. her oluşum kayıt dışıdır, zararlıdır. Taraftarlarının “gassalın önündeki meyyit” gibi görüldüğü bir din eğitimi onaylamak mümkün değildir. “Kayıt dışı” din eğitimi verdiğini iddia eden bir hain grubun 15 Temmuz 2016’da neler yapabileceğine acılarıyla şahit olmuştuk.

Okullarda din öğretiminin zorunlu olması, Kur’an ve sünnete dayalı birlik oluşturmaya dayanıyorsa da ne yazık ki istenilen birlik sağlanamıyor. Kayıt dışı eğitim veren oluşumların bir kısmının, imam-hatip okullarına, ilahiyat fakültelerine karşıtlığı da zaten bilinmektedir. İlahiyat fakültesi ve

imam-hatiplerde verilen eğitimin yetersizliğini, hatta bazı akademisyenlerin sıra dışı bakış açılarını da ileri sürerek kendilerini haklı çıkarma gayreti içinde olduklarına şahit oluyoruz. Bazı oluşumların da hakikatin ancak “irfan yolu” ile elde edilmesinin mümkün olduğu teziyle diğer bilgi ve bilimleri ikinci sınıfa attığını görebiliriz.

Uyanış: Ülkemizde 208 üniversite, 105 civarında ilahiyat fakültesi var. Çoğu da taşrada, küçük şehirlerde. Buna rağmen bakıyoruz; ilahiyatçılar arasında bile toplumu geren tartışmalar yaşanıyor. Bunu nasıl görüyorsunuz?

Türkmen: Fakülteler, öğrencilerin sadece temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği değil, araştırma yapabileceği, sosyalleşebileceği, insanı ve toplumu tanıyabileceği büyük yerleşim yerlerinde olmalıdır. Nüfusu beş bini ancak bulan küçük bir ilçede bile yüksek okullar açılmış. Öğrencilerin buralarda bırakın akademik ihtiyaçlarını, temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta güçlük çekebilecekleri ortada değil mi? Siyasi ya da ekonomik nedenlerle fakülte, yüksek okul açılmamalıdır. Hele İlahiyat fakülteleri ve imam-hatip okulları bir siyasi oluşumun arka bahçesi olarak asla açılmamalıdır.

İlahiyatçılar arasında kimi zaman çok sert süren tartışmalara şahit oluyoruz. Bunların çoğunun akademik tartışmalar olması ve bu minvalde sürmesi gerekirken, ilgili ilgisiz birçok kişinin bu tartışmalara katıldığını görüyoruz. Örneğin “devlet bankalarının verdiği faiz haram değildir” fetvası bunlardan biriydi. Yakın zamanda kandil geceleri ile ilgili olarak akademisyenlerin - hiç akademik olmayan seviyede - yürüttüğü tartışmalara birçok insan şahit oldu. Bu tartışmalar, atışma hatta küfürle suçlamaya varan üslupsuzlukta sürmesinin ne yararı vardır? Bunların bilim adamlarının oluşturacağı bir komisyonda tartışılıp, karara bağlanması daha doğru değil midir? Bir icma, ortak akıl arayışı daha doğrudur. Bu tartışmalar Müslümanların ne imanını pekiştirir ne de birliğin sağlar. Diyanet İşleri Başkanlığına burada görev düşüğünü düşünüyorum. **Nurettin Topçu şöyle demişti: “Asrın ızdırabı, irade ve iman hastalığıdır. Şefkat ve merhametle tedavi edilecek yerde kin ve gayzla yumruklanmış yaralarımız kanıyor. Vicdanımızın ve imanımızın suikastçıları boğacak olan işte bu kandır.”** Bütün mesele merhamet, şefkat ve ilimle yaklaşmak.

Uyanış: Din hizmeti açısından değerlendirildiğinde Diyanet İşlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkmen: Kurum olarak Diyanet, ülkemizin gözbebeği kurumları arasında yer alır. Ülkemizin tamamında din hizmetlerinin yerine sağlıklı şekilde yerine getirilmesinden sorumlu olan anayasal bir teşkilattır.

Diyanet özellikle İlahiyat camiasında yaşanan tartışmalara zamanında gereken açıklamayı yapmalı ve sonlandırmalıdır. Din şüpheleri yürümez. Bu konuda diyanete önemli görev düşmektedir.

Diyanet, cami altlarını marketlere kiralamaktan vazgeçip, mahalenin dini ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasına açmalıdır.

Çalıştığım bazı yoksul semtlerde öğrencilerimden bazılarının ellerinde birer İncil tercümesi ile gelip, gösterdiklerini unutmuyorum. Diyanet Kur'an-ı Kerim'in gençlerle buluşması, okunup, anlaşılmasını sağlamak üzere her türlü çabayı ve kolaylığı göstermelidir.

Burada imam arkadaşlara bir öneride bulunmak isterim, çok okusunlar. Cemaatle, özellikle çocuk ve gençlerle ilgilensinler. Caminin kapısı kilitleyip, ek işler peşinde koşmasınlar.

Diyanet ve teşkilatı siyaset üstü ve bağımsız olmalıdır. Diyanetin günlük siyasi tartışmaların içinde sokulması, güvenilirliğini zedeler. 2022 de yapılan kurumlar güvenilirlilik araştırmasında Diyanet ne yazık ki 3.1'le bankalarla aynı puana sahip olmuş. Güvenilirliğini kaybetmiş bir kurum İslam Dinini temsil edebilir mi? Böyle bir kurumun fetvaları kabul edilebilir mi? Siyasete malzeme olmuş bir dini kurum camilerde genç nüfusu artırabilmesi mümkün değildir.

Uyanış: Talat Hocam, son olarak deizmin gençler arasında yayıldığı görülüyor, Bunu önlemek için sizce neler yapılmalıdır?

Türkmen: Deizmin ülkemizde ne kadar yayıldığını belirleyebilmek için ciddi saha çalışmaları yapılması gerekiyor. Yapılan çalışmaların sınırlı, gerçeği yansıtmaktan uzak buluyorum. Sonuçları 2023'te açıklanan bir anket sonuçlarına göre katılanların %3.2'si kendini deist olarak tanımlamış. "Allah'a inanıyorum" diyenlerin %8'i ise "kafamda bazı şüpheler var" demişler. Şüphesiz olarak inandıklarını söyleyenlerin oranı %82

Öğretmenlik hayatım sürerken, ateist olduğunu ifade eden öğrencilerle karşılaşıyorduk. Son yıllarda

deist olduğunu söyleyen öğrencilerle de karşılaşmaya başlamıştık. Ankara Üniversitesi'nde bir öğretim görevlisini ziyaret eden bir grup imam-hatip lisesi öğrencisi: "Hocam biz deist olduk" beyanları üzerine, akademisyen arkadaş diyanet işlerini arar ve haber verir. Bunun üzerine Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri DİB Başkan yardımcısı tarafından toplantıya davet edildi. Ben de katıldım. Başkan yardımcısı konuyu sordu ve "Neyi eksik yapıyoruz" diye sordu. Başkan bunu bir müfredat, okul eğitiminde görülen bir eksikten kaynaklanabileceğini düşünüyordu galiba. Oysa Diyanetin güvenilirliğinin bankalar seviyesine düştüğünü görseydi, gerçeği anlayacaktı. Ahlsız dindarlık mümkün değildir. Türkiye'de deizmin artıyor olması, söylemin İslam, eylemin liberal kapitalist oluşundan kaynaklanıyor. Bu önemli bir ahlak problemidir. Çözüm, yukarıdan aşağı tüm Müslümanların dindarlığın içine dinin pratikleri ile birlikte ahlak prensiplerini de katmalarıyla mümkündür.

Son yıllarda ister "kayıt dışı" grupların sergiledikleri, diyanetin halk nazarında güvenini kaybetmesi, siyasilerin dini siyasi hedefleri için vitrin gibi kullanması, İslam söyleminin bir türlü hayata aktarılamaması, Müslümanların karşı karşıya kaldıkları, kötülük problemi, enflasyon, terör, Siyonizm, adaletsizlik, evsizlik, işsizlik, ahlsızlık gibi yıkıcı faktörler, özellikle gençlerin kafasında birçok soru işaretinin oluşmasına neden oldu. Bazıları bunu sorumluluktan kurtulma çabası gibi görse de içine yuvarlandığımız ahlaki buhran bunun en büyük nedenidir.

Uyanış: Din eğitimi ile ilgili vermiş olduğunuz bilgilerden dolayı teşekkür ederiz.

TARİHE VE KÖKLERE YENİDEN BAKMAK

Hasan ALÇELİK

Sorun; Doktrin ve Stratejiden Kopuşla Başladı

İnanç, kültür, iktisat, siyaset gibi hayatı ilgilendiren birçok konuda hem mensubu olduğumuz İslâm toplumunun hem de ülkemizin bir kısır döngü sarmalından çıkamadığını görüyoruz.

Tabii ki sorunun temelinde doktrinden ve buna bağlı sürdürülebilir stratejiden uzaklaşma söz konusudur. Doktrini ve stratejisi olmayan toplumların insanlık içindeki konumu basit bir ekonomik nesnenin ötesine geçemez. İşe yaradığı sürece kullanılır, ekonomik işlevini yitirince ya geri dönüşüme ya da imhaya gönderilir.

Amaç Neydi, Sonuç Ne Oldu?

Her şeyden önce Kur'an ve onun sadık uygulayıcısı Resul açısından iman, ibadet, siyaset ve toplum düzeninde amaç, Yaratacının birliğine inanmak, yalnızca Yaratacına kulluk etmek; siyasetin istişare yani toplumsal uzlaşma ve ortak akıl ile sürdürülmesi ve sonuçta adaletin sağlanmasıydı. Yaklaşık kırk yıl süren bu ideal zamanla terk edildi. Başlangıçtaki ilkelerden uzaklaşma ile İslâm toplumu farklı bir kulvara girdi. İçeride derinleşen siyasi ayrılıklar, zamanla dinde yorum ve uygulamada mezhep, fırka ve tasavvuf/tarikat oluşumlarına yol açtı. İnanç, ibadet ve hayatı ilgilendiren her konuda bu oluşumların bakışı belirleyici oldu. Bunların her biri "gerçek İslam'ı" kendilerinin temsil ettiği iddiasına kapıldı. Böylece hem siyasi hem kültürel hem de toplumsal birlik sarsıldı.

Eski Yorumlar Yerine Metotlar Önemli...

İlk asırlardaki siyasi, metodik ayrılıklar zamanla dini nitelikte bölünmeye yol açtı. Öyle ki kardeş kavgasındaki şiddet, can kayıpları fetihlerdeki zayıftan katbekat fazla oldu.

Bugün içinde bulunduğumuz olumsuz durumda ilk asırlardan beri süregelen olaylara bakış ve yorumda ana kaynak (vahiy) ve esas ilkelerden uzaklaşma temel etkidir.

Bu bakış açısı bilimsel biçimde yeni bir ivme yakalayamazsa havanda su dövmeye devam edeceğiz.

İlmi Sağ ve İnkılâp İlmi ve "İnkılâp" şiiri gibi metodik kaynaklara sahip insanların bu konuda öncü olacağına inanıyorum.

Son asırlarda yaşadığımız olumsuzlukları tek bir nedene bağlayamayız. Bugünkü tablo, tarihsel birikimin sonucu olduğu gibi; dışımızdaki gelişmelerin ve tercihlerimizin eseridir.

Bugün dahi çoğu akademisyen veya kanaat önderi, ilk asırlardan itibaren ortaya konan tefsir, hadis, siyer, tarih, kelam, fıkıh başta olmak üzere her alanda yapılan çalışmaları açan z'ye mutlak doğru kabul ediyor, olaylara

bu çalışmaların dışında farklı açıdan bakmayı, geçmişi inkâr ve geleneğe savaş açmak olarak görüyor.

Aslında bu yaklaşımla imkânsız başarılmaya; bilgi ve zaman durdurulmaya çalışılıyor.

Hâlbuki yapılması gereken bilgi ve yorum tekrarı, tefsiri, tevili, şerhi yerine, eski kaynakları önemseyip, verilerini bilimsel kriterlerle anlamaya çalışmaktır.

Konuya dönersek; milâdî 650'li yıllara kadar İslâm toplumunun Kitap, hadis ve sünnet algısı bugünkünden farklı olduğu gibi; mezhep, fırka ve tarikat tartışmaları yoktu. Tartışma topluma öncülük eden veya iktidar gücünü elinde tutanların uygulamaları ile toplumun buna verdiği tepki bir de teması kurulan diğer kültürler ile karşılaşılan sorunlarda çözüm tercihlerinden kaynaklandı.

İşte 650'li yıllardan itibaren Kitap, efsunlu kutsi bir metin olarak başka amaçlar için tahsis edilirken; hadis ve sünnet kitapla çelişen siyasilerin ve fırkaların amaçlarına uygun uydurmalarla başka bir âleme yelken açtı.

650'li yıllardan itibaren Hz Muhammed'in yetiştirdiği kadroların etkisi azalırken, kabileci, mal ve unvan tutkunu kimselerin ön plana çıktığını görürüz. Şam'daki Emevi iktidarına muhalif Araplar ve diğerleri Basra ve Kufe gibi Irak coğrafyası ile Medine'de toplanmıştı.

İktidarların dini, bir hükümlanlık aracı olarak tercih etmelerinde Roma ve İran siyaset tecrübesi etkili olmuştur

Hüküm Allah'ındır Ayetleri

Hüseyin TOPTAŞ

“Hüküm Allah'ındır” ayetinin yanlış anlaşılması ve yorumlanması, Müslümanların birbirlerini tekfir etme noktasına götüren bir anlayışın oluşmasına sebep olmuştur.

Siffin Savaşı'nda Muaviye taraftarlarının mızraklarının ucuna Kur'an sayfaları takarak “Aramızda Kur'an hakem olsun” teklifi ile gerçekleşen “hakem olayından” sonra “sen insanları hakem olarak kabul ettin. Hüküm Allah'ındır” diyerek hakem olayını kabul etmeyen bir grup Hz. Ali saflarından ayrılmıştı. Ayrılan bu gruba Hariciler denmiştir.

Hazreti Ali (ra), İbn Abbas'ı (ra) Haricilere elçi olarak gönderir. Onlar “**Hüküm ancak Allah'ın!**” dediklerinde İbn Abbas onlara şöyle söyler:

“Evet, hüküm ancak Allah'ın. Fakat Allah karı-koca arasındaki geçimsizlikte hakem tayinini istemiştir. **“Eğer karı-koca arasının açılmasından korkarsanız, erkeğin ve kadının ailelerinden birer hakem gönderin.”** (Nisa, 4/35.)

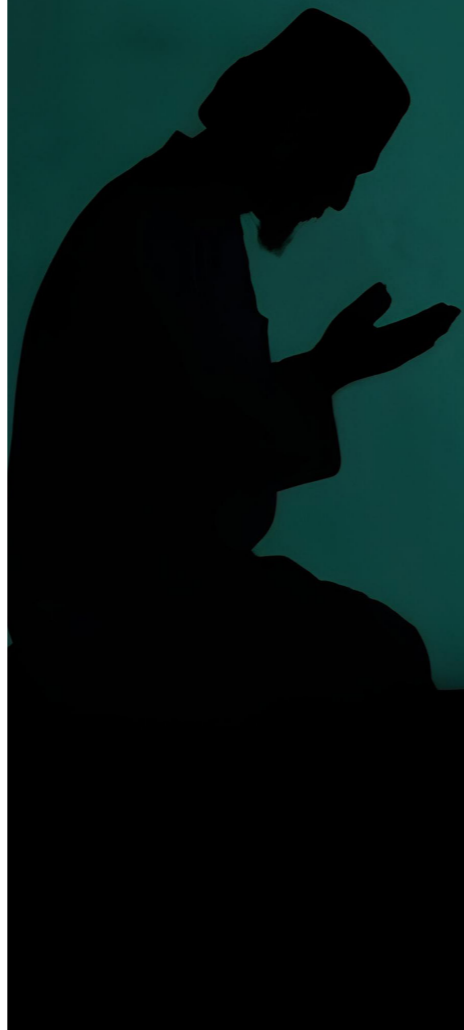
ayetini hatırlatarak hakem konusunda ki düşüncelerinin yanlışlığını anlatmaya çalışmıştır.

Bu ayetin yanlış anlaşılması Hariciler ile sınırlı kalmamış, o tarihten günümüze kadar belli gruplar tarafından bu ayet sloganlaştırılarak Müslümanlar arasında fitne ve kanlı çatışmaların yaşanmasına sebep olmuşlardır. Her ne hikmetse bu ayeti Müslümanlara karşı kullananlar ve kardeşlerini tekfir edenler Müslüman olmayanlara aynı tepkiyi göstermemişlerdir.

Kur'an-ı Kerim'in doğru anlaşılabilmesi için ayetlerin nüzul sebeplerini, hangi amaca yönelik olarak inzul edildiklerini, ayetlerin birbiriyle olan bağlantılarını (Tefsir literatüründe buna siyâk-sibâk denilmektedir) bilmek gerekir. Düşüncelerimize ayetlerden delil bulmak amacı ile parçacı anlayışla Kur'an ayetlerine bakmak yanlış bir İslam anlayışının Müslümanlar arasında yaygınlaşmasına sebep olmaktadır.

”

Müslümanlar olarak birlik içinde olmalıyız ve kardeşlik bağımızı güçlendirmeliyiz. Herhangi bir konuda farklı düşüdüğümüzde bile saygılı olmalı ve fikirlere hoşgörülü yaklaşmalıyız.

”

“Hüküm Allah'ındır” ifadesini sadece kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak diğer Müslümanları dışlama veya tekfir etme amacına yönelmek yanlış bir anlayıştır

Kur'an-ı Kerimde “Hüküm Allah'ındır” ayeti üç yerde geçmektedir. Bu ayetlerin siyâk-sibâklarına baktığımız ayetlerden kastedilen manayı daha iyi anlamış oluruz.

Allah (cc) buyuruyor:

“De ki: “Şüphesiz ben, rabbimden gelen apaçık bir delile dayanıyorum. Siz ise onu yalanladınız. Çabucak gelmesini istediğiniz (azap) benim yanımda değildir. Hüküm ancak Allah'ındır ve Allah hakkı anlatır; O, doğru hüküm verenlerin en hayırlısıdır.” (En'am, 6/57)

Bu ayette inkârcıların Resûlullah'ı “şair, sihirbaz, mecnun” gibi hiçbir gerçeklik taşımayan ifadelerle itham etmelerine karşı bir cevap teşkil etmekte; onun tebliğlerinin kesin ve apaçık delile (beyyine) dayandığını haber vermektedir. 57-59. ayetlerde, müşriklerin, güya Hz. Peygamber'i zor durumda bırakmak ve âciz olduğunu göstermek için “Eğer iddialarında doğruysan, hadi şu bizi tehdit ettiğin azap ve musibetleri başımıza getir de görelim!” gibi sözler sarfetmelerine karşılık, Resulullah'ta tanrısal bir güç bulunmadığı, onun böyle bir iddia da taşımadığı, azap ve musibet gibi hususlardaki hükmün yalnız Allah'a ait olduğu bildirilmiştir. Hz. Peygamber'in, Kur'an'daki bu açıklamaları, yani Allah'ın kendisine tanıdığı yetki ve görevin ötesinde ilâhî güçler taşımadığını, gaybı da bilmediğini tam bir dürüstlük ve içtenlikle insanlara bildirmesi, onun nübüvvetinin en belirgin delillerinden biridir.

Allah (cc) buyuruyor:

“Siz Allah'ı bırakıp; sadece sizin ve atalarınızın taktığı birtakım isimlere (düzmece ilahlara) tapıyorsunuz. Allah onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Hüküm ancak Allah'a aittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye tapmanızı emretmiştir. İşte en doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Yusuf, 12/40)

Hz. Yusuf'un zindandaki arkadaşlarını şirkten kurtarmak için söylemiştir.

Rivayete göre o dönemde Mısırlıların otuz dolayında tanrıları vardı; bunlar farklı tabiat kuvvetlerini veya bazı yıldızları temsil ediyorlardı. Bu ayetlerde Hz. Yusuf, aklî deliller getirerek muhataplarına gerçek ve tek Allah'a inanmayı telkin etmektedir.

Allah (cc) buyuruyor:

“Sonra da, “Ey oğullarım! Bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. Ama Allah'tan gelecek hiçbir şeyi sizden uzaklaştıramam. Hüküm ancak Allah'ındır. Ben ona tevekkül ettim. Tevekkül edenler de yalnız ona tevekkül etsinler” dedi.” (Yusuf, 12/67)

Bu ayet, Hz. Yakub'un oğullarına yaptığı nasihatle ilgilidir. Başlarına bir şey gelecek olursa, bunun Allah'ın takdiri olduğunu bu durum karşısında kendisinin de hiçbir şey yapamayacağını ifade etmek istemiştir.

“Hüküm Allah'ındır” tekfir etmek için kullanılamaz

Bu üç ayetten hareketle “Hüküm Allah'ındır” ifadesinin Müslümanların birbirlerini tekfir etmek için kullanılmayacağı açıkça anlaşılmaktadır. Bu nedenle “Hüküm Allah'ındır” ifadesini sadece kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak diğer Müslümanları dışlama veya tekfir etme amacına yönelmek yanlış bir anlayıştır. Kur'an-ı Kerim'in ayetlerine siyâk-sibâk bağlamında bakarak anlamaya çalışmak gerekmektedir.

Müslümanlar olarak birlik içinde olmalıyız ve kardeşlik bağımızı güçlendirmeliyiz. Herhangi bir konuda farklı düşüdüğümüzde bile saygılı olmalı ve fikirlere hoşgörülü yaklaşmalıyız. “Hüküm Allah'ındır” diyen biz Müslümanlara O'nun adaletine teslim olmak düşer.

Kur'an-ı kerimi anlamak ve yaşamak temenni ve duası ile...

“BUGÜNDEN YARINA KÖPRÜ: TÜRKÇE”

Millet Derneği'nin düzenlediği “Bugünden Yarına Köprü: Türkçe” düz yazı yarışmasında ödül almaya hak kazanan eser sahipleri ödülleri Türkiye Yazarlar Birliği İstanbul Şubesi'nde gerçekleştirilen törende aldılar. Törene Millet Partisi Genel Başkanı Cuma Nacar, Prof. Dr. Muhammed Nur DOĞAN, Prof. Dr. Ali Fuat ARICI, Prof. Dr. Selahattin TURAN, Prof. Dr. Suat UNGAN, Boğaziçi Yayınları yönetim kurul başkanı Gazi ALTUN, yarışmaya katılan eser sahipleri ve davetliler katıldılar.

Dil, bir milletin hafızasıdır

Açılış konuşmasını yapan Millet Derneği İstanbul Şube Başkanı Sabri YILDIZ, İnsan sadece yiyen, içen, gezen bir varlık değil, aynı zamanda manevi yönü olan eşref-i mahluktur, diyerek İnsanın maddi ve manevi yönüne yönelik yapıp ettikleri, ürettikleri ve değerleri kültürü oluşturur. Yeniden Milli Mücadele geleneğinin günümüzdeki temsilcisi Millet Derneği olarak dün olduğu gibi bugün de milletimizin değerlerini yaşamak, yaşatmak ve yeni nesillere aktarmak için varız. Dil, bir milletin hafızasıdır. Hafızasını kaybeden bir millet yaşayamaz. Cengiz Aytmatov'un ifadesiyle “mankurtlaşır”, atasını, dedesini tanıyamaz, kendi kültürüyle bağını koparır.

Dil, bir milletin, ortak inançlarının, değerlerinin, sese, söze dönüşmüş halidir. Diğer bir ifadeyle gönlünün kılcal damarlarıdır. Nasıl kalbe kan gitmeyince insan ölüyorsa gönlü köprümüz olan dilde sorun olursa millet ruhen hastalanır, yok oluşa sürüklenir, tarih sahnesini terk eder. Yakın tarihimizde milletimizi değerlerinden koparmak isteyenler Türkçemize saldırmışlardır. Öztürkçecilik maskesiyle yapılanlar buna örnektir. Dil bir kelimeler yığını değil anlamlar, çağrışımlar evrenidir. Bundan dolayı her kelimenin kattığı anlam farklıdır. Tarık Buğra'ya sorarlar: “Üstat, “hakikat” yerine “gerçek” desek neyi kaybederiz?”, “Hakikati kaybederiz yavrum hakikatı” der. Kıymetli Millet Dostları, günümüzde özellikle gençler arasında kitle iletişim araçlarında, sosyal medyada bir dil, kültür yozlaşması görülmektedir. Yine İngilizce öğrenmek araç olmaktan çıkmış, amaç haline dönüştürülmüş, insanımız köleleştirilmiştir. Elbette yabancı dil öğrenmek önemlidir, mümkünse birden fazla yabancı dil öğrenmek gerekir. Fakat günümüzde gerekli gereksiz konuşmaların, yazışmaların içine İngilizce kelimeler serpiştirmek gençler arasında yaygınlık kazanmıştır. Bütün bunlar kültür sömürgeciliğinin farklı örnekleridir.

Millet Derneği olarak her zaman “Karanlığı lanetlemek yerine bir ışık yakmayı” tercih ettik. Yoklar yok olur, azlar çoğalır; ilkesiyle hareket ettik. Bu vesileyle “Bugünden Yarına Köprü: Türkçe” konulu düz yazı yarışmasını düzenledik. Gayret bizden, yardım Allah'tan! Yarışma organizasyonuna katkıda bulunan tüm arkadaşlarımıza, titiz bir çalışma yürüten Seçici Kurul üyelerimizle ve eserleri ile katılan tüm yarışmacılarımıza teşekkür ederim, dedi.

Toplumun yeniden inşası dilin ve edebiyatın gelişmesi ile mümkündür

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Muhammed Nur DOĞAN “Dil, düşüncenin üzerinde yürüdüğü ana omurgadır. Çünkü insanlar kavramlarla düşünmeye başlar. Daha sonra kullanılan kelimeler ve cümleler ne kadar cevval, renkli ve anlamlı olur ise toplumun düşünme gücü, akletme yeteneği o derece kuvvet kazanır.

Kuran-ı Kerim'e baktığımız zaman Cenab-ı Allah'ın harflere, kelimele-re ve söze dikkat çektiğini görüyoruz. Ve Kur'an'ın aynı zamanda bir kelimeler, bir söz mucizesi olduğuna dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Sayın rahmetli Aykut Edibali'nin burada çok güzel bir sözünü gördüm. “Sanat, ilmin estetik hüviyet kazanmış halidir” diye. Bu doğrudur. Zira sanat ile bilginin estetik bir biçimde ortaya çıkışı söz konusu oluyor. Ben klasik edebiyat hocasıyım. Bu vesile ile on binlerce beyti şerh etmiş bir insanım. Bizim klasik edebiyatımız, çok derin bir kültürden kaynaklı almaktadır. Ama bundan daha önemlisi, çok güçlü bir poetik ve sanat ontolojisi birikimine sahiptir. Yani şiirin felsefesini yapan bir kültür söz konusu. Bir Nedim ya da Şeyh Galip'e bakıldığında gerçek bir şiir, dil ve edebiyat filozofu olduklarını görüyoruz. Ama bu bizim entelektüellerimiz tarafından bilinmez. Bilinmek de istenmez. Çünkü bizde kendi değerlerimize hor bakmak sanki Türkiye'de entelektüel olmanın olmazsa olmaz şartı gibi değerlendirilir. Halbuki biz klasik edebiyatımızın bu derin kültür ve felsefesini tanıtabilirsek, inanın ki dünya çapında bir numaraya oturabiliriz. Şimdi Millet Derneği tarafından düz yazı yarışması yapılmış. Düz yazı, şiir ve edebiyatın diğer türleri birbirinden ayrılmaz. Edebiyat dil ile yapılan estetik bir faaliyettir. Şairler derler ki; sanat, Allah'ın yaratıcılık kudretinden insanlara bağışladığı bir sıfattır. **Esasen bir toplumun kendini yeniden inşası ancak dilin ve edebiyatın gelişmesi ile mümkündür. Dili yok olan toplumlar tarihten silinip gitmişlerdir. Allah'a hamdolsun ki Türkçemiz dünyada beş büyük dilden biridir. Türkçe bir mucize gibidir. Bu bakımdan Türkçeye hizmet, Hakka ve halka hizmet etmek demektir.**” şeklinde konuştu.

Millet ve devlet olarak devam etmemiz Türkçe ile birlikte mümkün

Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Fuat ARICI yarışma hakkında şöyle konuştu: “Böyle bir yarışmada Seçici Kurul üyesi olarak görev almak benim için zordu. Çünkü birbirinden kıymetli eserler vardı. Bize kadar gelen eserlerin hepsi bir taltifle ödüllendirilebilecek nitelikteydi. Bir Türkçe eğitimcisi olarak bu yarışmanın bence iki önemli tarafı var. Birincisi yarışmanın konusunun ve ana temasının Türkçe olması çok önemli idi. Millet ve devlet olarak devam etmemizin ve kendimiz olarak kalmamızın aslında Türkçe ile birlikte mümkün olduğunu hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla bu yarışma Türkçeye değer vermesi açısından son derece önemli. Bir de faaliyetin bir yazma yarışması olarak düzenlenmesi de anlamlı idi. Çünkü yazma, derin düşünmeyi gerektiren bir beceridir. Dolayısıyla çocuklarımızı ve gençlerimizi derin düşünmeye sevk edecek bir çalışmayı ben derneğimizin çok önemli bir katkısı olarak değerlendiriyorum. Bu vesile ile yarışmayı ter-tip edenleri tebrik ediyorum.”

Türkçe konusunda karnemiz zayıf

Seçici Kurul üyesi Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Selahattin TURAN ise “Ben her şeyden önce -yarışma demeyelim- ama yazma etkinliğini düzenleyen Derneğe çok teşekkür ediyorum. Önemli bir çalışma. Türkiye'de ülkemizin okuma yazma performansını gösteren bilimsel verilerle yapılmış bir raporlama sistemi yok. O yüzden çocuklarımızın okuduğunu anlama becerileri yönünden bir değerlendirme yapmak da oldukça zor. Fakat buraya gelirken 2003 yılından bu yana uluslararası bir öğrenim değerlendirme grubunun yaptığı bir tarama araştırmasını inceledim.

3 yıl aralarla yapılan bir sınav bu. Türkiye'de bu sınava katılmış. Şimdi size Türkiye'nin bu sınavlardaki başarısı ile ilgili bilgiler vermek istiyorum. 2003'te sınava 41 ülke katılıyor. Türkiye 441 puan olarak OECD ortalamalarının altında kalıyor. 2006 yılında 56 ülke katılıyor. Türkiye 37. sırada, 447 puan olarak OECD ortalamalarının altında kalıyor. 2009'da 65 ülke arasında 39. oluyoruz. 463 puanla yine OECD ortalamalarının altındayız. 2012 yılında 65 ülke arasında 42. oluyoruz. 475 puanla yine ortalamalar altındayız. 2015'te 72 ülke arasında 50. sırada yer alıyoruz. 428 puan alıyoruz. OECD ortalaması 493. 2018'de 79 ülke arasında 40. sırada yer alıyoruz. 466 puan alıyoruz. OECD ortalaması 486. En son 2022 yılında yapılıyor. 81 ülke arasında 36. Sırada yer almamıza rağmen yine OECD ortalamalarının altında kalıyoruz. OECD'nin yapmış olduğu bu çalışmanın temel bir amacı var: Bilgiye ulaşma, bilgiyi hatırlama, bilgiyi bir araya getirme, yorumlama, kendi düşüncelerini yansıtmaya ve bir metni değerlendirme becerileri yönünden Türkiye 2003'ten beri OECD ortalamalarının altında. Bu neyi getiriyor? Çocuklarımızın bildiklerinden çıkarsama yapma, soruları çözme ve eldeki bilgiyi yaratıcı bir şekilde kullanmak açılarından zayıf olduğunu gösteriyor. Bütün bunlar bir şeyi gösteriyor.

“**70 dilin edebiyatının olduğu görülüyor. Türkçe en çok konuşulan dillerde ilk beşte. Acaba edebiyatta da ilk beşte miyiz bu tartışılır.**”

”

bir fikir ne kadar haklı olursa olsun yeteri kadar güçle desteklenmezse o fikrin hayatiyetini sürdürmesi mümkün değildir.

Türkiye, Türkçeyi öğretmiyor ve bunun sonucunda dünyanın üzerinde durduğu beş-altı beceriyi çocuklarına kazandıramıyor: Düşünme, iletişim, işbirliği becerisi, yaratıcılık, hayal gücü, sentezden geçmiş ifade. Bütün bunlar Türkiye'nin Türkçe konusunda karnesinin zayıf olduğunu gösteriyor. Başka bir ifade ile Türkçeyi öğretmiyoruz.” şeklinde konuştu.

Türkçe en çok konuşulan dillerde ilk beşte

Seçici Kurul üyesi Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Suat UNGAN ise “Dünya üzerinde 7500 dilin oluşmuş olabileceği ifade edilir. Fakat diğer taraftan diyorlar ki, bir dilin oluşması yetmez, o dilin edebiyatının da olması gerekir. Bu açıdan bakınca ancak 70 dilin edebiyatının olduğu görülüyor. Türkçe en çok konuşulan dillerde ilk beşte. Acaba edebiyatta da ilk beşte miyiz bu tartışılır. Şiir, bir dilin kaymağıdır. Ancak şiirin gelişmesi de düz yazıya yani nesre muhtaçtır. Bizde nesir, 19. Yüzyılda ciddi bir seviye atladı. Bunda çevirilerin de büyük rolü var. Siz kendi dilinize kompleksi yaklaşır, ikinci derece gözüyle bakarsanız bu dilinizi alt seviyeye düşürür. Derler ki, dillerde gelişmişlik yoktur, kullanılmışlık vardır. Eğer siz bir dili kullanır iseniz o dil gelişir. Yine hangi dilde yazarsanız, o dil gelişir. Bu noktada yazı dili çok önemli. Yazı dilinin gelişiminde de Millet Derneği'nin yaptığı gibi çalışmalar çok önemli.

Selahattin Hocamız ile de konuştuk. Sadece dereceye giren eserleri ödüllendirmek yerine yarışmaya katılan insanları cesaretlendirmek için yayınlanmaya layık diğer eserleri de kitap olarak bastırmak daha iyi olur diye düşündük.” şeklinde konuştu.

Milleti millet yapan dilimize yani Türkçemize sahip çıkmalıyız

Şair Selami YILDIRIM'ın, Millet Derneği Kurucu Genel Başkanı Bilge Lider Merhum Aykut Edibali'ye ithafen kaleme aldığı “Edibali'ye Mersiye” şiiri ile renk kattığı törende konuşma yapan Millet Derneği Genel Başkanı Cuma NACAR, “Aramızda alanlarında seçkin ve uzman olan çok değerli hocalarımız var. Onların Türkçe ile ilgili sorunlarımızın çözüm yollarına ilişkin görüşlerine benim ilave edebileceğim bir şey yok aslında. Ancak birkaç hususa temas etmeden de geçemeyeceğim. İslam tarihinde bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin 6 ila 16. asırlar arasında devam ettiği ve bu sürece altın çağ ismi verildiği konunun uzmanlarınca ittifak edilen bir tespit. Bu dönemde biz de kendi dilimizde çalışmalar yapmış ve şaheserler üretmişiz. Bir dil ilim dili haline gelmediği müddetçe kalıcılığını sürdürmesi ve yarınlara ulaştırılması son derece zordur. İşte rahmetli bilge lider Aykut Edibali'nin de konuşmalarında ve eserlerinde dile getirdiği Hakk ve Millet Davasının zaferle taçlanması için sert güç ve yumuşak güç diye ifade edilen mücadelede Millet Derneği yumuşak güç olarak değerlendirilmesi gereken bir kuruluştur. Aynı şey Millet Vakfı için de geçerli. Siyasi partiler ise sert güç olarak nitelendiriliyor. Mensubu olmaktan iftihar ettiğimiz İslam dininin sancaktarlığını yapmış, yeryüzündeki mazlumların hamisi olmuş aziz milletimize daha önce olduğu gibi bugün de topyekûn saldırılar olmaktadır. Bu saldırıların asıl amacı ya geldiği Orta Asya bozkırlarına sürülmesi ya da Anadolu'da imha edilmesidir. İşte böylesine topyekûn bir saldırı ile karşı karşıya bulunduğumuz bir zamanda -adına ister yumuşak güç

isterse sert güç diyelim- milletin de varlık ve beka savunmasını sürdürmesi kaçınılmaz olmaktadır. Aksi takdirde tarihin tozlu sayfalarında yerimizi almak kaçınılmaz olacaktır. İşte bu akıbete düşmemek için aziz milletimizin de yeryüzünü tekrar ıslah etmek görevini unutmadan ve yeryüzünde birliğin, beraberliğin ve kardeşliğin hâkim olması ve yeni bir medeniyet hamlesi için mücadelesini sürdürmesi gerekir. Çünkü bir fikir ne kadar haklı olursa olsun yeteri kadar güçle desteklenmezse o fikrin hayatiyetini sürdürmesi mümkün değildir. Aziz milletimizin de aynı akıbete duçar olmaması için mutlak surette bir milleti millet yapan, bir devleti devlet yapan olmazsa olmazlardan dilimize yani Türkçemize sahip çıkması gerekir.

Özellikle genç kardeşlerimden ricam odur ki, yazışmalarınızda kimsenin anlamayacağı kısaltmalara gitmeyin. Yani sosyal medyadaki mesajlaşmalarda kullandığınız (o.k., mrb, slm) gibi ifadelerden şiddetle kaçının. Çünkü değerli konuşmacıların da dile getirdiği gibi bir milletin dili yok olursa o millet de yok olacaktır. Biz dilimize sahip çıkmak zorundayız. Millet Derneği'nin bundan sonra da bu minvalde çalışmaları olacaktır. O çalışmalarda da buluşmayı ümit ederim.”

Türkçemiz ilim dili haline getirilmeli

Boğaziçi Yayınları yönetim kurul başkanı Gazi ALTUN duygu yüklü konuşmasında, Türkçenin zengin kelime ve deyim hazinesine değinerek böyle bir hazinenin bekçisi olarak Türkçemizi ilim dili haline getirmek ve medeniyet dünyasına katkıda bulunmak görevine dikkat çekmiştir.

Yarışmada; İrfan Kalaycı “Ben Türkçe, Köprülerin Diliyim, Dinleyin Beni” adlı eseri ile birinci, Volkan AYDIN “Ses Bayrağım” adlı eseri ile ikinci, Oğuzhan KÜLTE “Güçlü Duruşun, Yarınlar Varoluşun” adlı eseri ile üçüncü olurken Nuray ALPER “Gönül Dilimiz Türkçemiz” adlı demesi ile mansiyon ödülünü aldılar.

BEN, TÜRKÇE: KÖPRÜLERİN DİLİYİM, DİNLEYİN BENİ LÜTFEN!*

| İrfan KALAYCI

Benim adım Türkçe, Türkiye'nin ana diliyim. Dünyada en çok konuşulan ilk yirmi dil arasındayım. Japonca, Korece, Mançu-Tunguzca ve Moğolca ile birlikte Altay dil ailesinin bir ferdiyim. Beni konuşan, benim aracılığım ile konuşan, konuşmasa (lal olsa) bile kelimelerimi kalbinde hissedip bakışları ve mimikleriyle yansıtan milyonların diliyim. Onların iç dünyası ile dış dünyası arasında kurulan köprüyüm. Şimdiye dek hep siz kendinizi benimle ifade ettiniz, izninizle bu kez ben kendimi size ifade etmek isterim. Şu anda sizinle karşılıklı konuşamayacağım (diyalog kuramayacağım) için üzgünüm ama buradaki amacım, kısa süreliğine de olsa, biraz geçmişimden söz ederken, biraz da günümüze ilişkin gözlemlerimle birlikte geleceğe ilişkin uyarılarımı sizinle paylaşmaktır; hepsi bu!

Tanrı bana öyle nitelikler ve erdemler vermiş ki, bir kısmı en az diğer diller kadar, diğer diller gibi, bir kısmı da bana özgü olarak, tarihten coğrafyaya, edebiyattan kültüre, siyasetten iktisada kadar birçok köprü ile özdeşleşmişim. Ben, dünden bugüne ve bugünden yarına kurulu köprülerin diliyim.

Nereden başlasam?..

Bir kere, ben derin ve zengin bir tarihin köprüsüyüm... Tarih boyunca sözlü ve yazılı dil olarak, -arkeolojik buluntulara göre kayıtlı 6.yüzyıldan itibaren-, ta Oğuzlar, Uygurlar, Karahanlılar, Kıpçaklar

ya da Orhun (Göktürk) Yazıtlarından beri sürekli geliştirdim, nice engelleri aşarak, Selçuklu ve Osmanlı Türkçelerine evrilererek bugünkü *Türkiye Türkçesi* şeklini aldım. Savaşlar beni önce imparatorluk dili yaptı, sonra ulus-devlet dili. İstiklal dilinden istikbalin diline dönüştüm. Beni “eski-yeni Türkçe” ya da “Doğu-Batı Türkçesi” parantezlerine almanıza gerek yok; kim hâlâ benim kelimelerimle duygu ve düşüncelerini ifade edebiliyorsa, başkalarına aktarabiliyorsa işte ben o Türkçeyim. Çünkü tarihim boyunca kaybolmadan, yok olmadan, kesintisiz yaşayan bir dilim. Dünyanın dört bir köşesinde çeşitlendirmelerimle canlı canlı yaşıyorum. Bir dil için konuşulmak ve yazılmak kadar daha kutsal, daha onurlu başka ne olabilir ki! Geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecek arasındaki köprüyüm, çok uluslu bir tarih köprüsüyüm.

İkincisi, ben büyük ve zengin bir coğrafyanın köprüsüyüm... İnsanları gibi benim de hâlâ dünden bugüne ilişkilerimizin devam ettiği ve bugünden yarına devam edeceği akraba ve komşularım var. Ortak ve yakın coğrafyadan dolayı Azerice, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, Türkmençe akrabalarım iken, Arapça, Farsça ve Kürtçe ise en yakın, sırt sırta verdiğimiz komşularımdır. Halkların birbirine kız alıp vermesi gibi onların konuştuğu diller olarak bizler de bir dolu kelime ödünç alıp vermişiz, dostça. Kelimelerimiz, üstümüze giy-

dirilen elbiseler gibi olmuş; millete göre yakışmışsa ne âlâ, değilse, pek eskimişse üstümüzden atıvermişiz zamanla. Bu arada, Ermenice, Rusça, Yunanca gibi diğer komşularımı da anmadan geçemeyeceğim. Mahallemiz ne kadar renkli isimlerden oluşuyor, değil mi? Bir de her dilin kendi bünyesinde barındırdığı farklı şiveleri, lehçeleri, ağızları, jargonları ve hatta argoları düşünün, o dilin önünde hangi duvar dayanabilir? Ludwig Wittgenstein, şu sözü sanki benim için de söylemiş: “*Dilimin sınırları, dünyamın sınırlarıdır.*” Çeşitlilik ve çoğulculuk, benim coğrafyamın anahtarlarıdır. Bundan asla şikayetçi değilim, hatta tersine, hepsinin arasında bir köprü konumunda olduğum için gayet memnunum. Bazılarıyla alfabe, gramer, ses vd. yapımız farklı olsa da iyi anlaşıyoruz; inanmıyorsanız onlardan bana, benden onlara doğru cilt cilt çevirisi yapılmış eserlere bakabilirsiniz. Akraba ve komşu diller olarak hepimiz öncelikle ortak bir uygarlığın bileşenleriyiz. Uygarlık mirasının gelecek kuşaklara taşınmasında görev ve sorumluluklarımız var. Ben gücümü tarih destekli coğrafyadan alıyorum. Napolyon'un dediği gibi “*Coğrafya kaderdir*”, fakat yeter ki keder olmasın. Çünkü ben Balkanlar, Kafkaslar, Orta Doğu, Orta Asya, Akdeniz, Karadeniz ülkelerini birleştiren Anadolu'yum ve eşsiz bir coğrafi köprüyüm, çok verimli bir coğrafyanın köprüsüyüm.

* Millet Derneği'nin düzenlediği “Bugünden Yarına Köprü: Türkçe” düz yazı yarışmasında 1. olan eser

Dördüncüsü, ben mensubu olduğum tarihin, coğrafyanın ve edebiyatın zorlamasıyla oluşan *derin ve renkli bir kültür köprüsüyüm*... En çok kazaların bu köprü üzerinde yaşandığını üzülenek belirtmeliyim. Zira küresel olan değerler ile yerel olanlar sürekli çarpışıp duruyorlar. “Yaralananlar” bir tarafa savruluyor, “yaralananlar” diğer tarafta toplanıyor. Toplum bilimciler, siyasetçiler ve halkın ne yapacağını şaşıracağı bir olgudan söz edeyim: Ülkemizde neredeyse her köşede, özellikle metropol şehirlerdeki dükkan, mağaza ve avm’lerin tabelaları yabancı dillerden geçiliyor. Türkiye bir sömürge olmadığına göre, -ki hiç olmadı-, bu özenti ya da zafiyet niye? Sanki memlekette yerliler değil de yabancılar yaşıyor! İş sadece tabelalarla sınırlı değil, ders kitaplarına, gazete-televizyon isimlerine kadar sızmış. Bu çarpık anlayışta yabancı dilleri öğrenmekte zorlanan bir toplumun kendi yetersizliğini dışa yansıtması mı etkili acaba? Tabela deyip geçmeyin sakın; o bir şehrin

vitridir. yabancı dilden tabelaları turist anlayabilir fakat yurttaş anlayamaz ve kendi diline yabancı kimse olur. Dillerin geleceğini tehdit eden unsurlardan biri kültür emperyalizmidir ve bu, insanın kendi diline yabancılaşmasına ve o dilden düşünce yoksulluğuna yol açar. Milli dili -yasakla değil teşvikle- yabancı sözcüklerden arındırırken, ikame edeceğimiz sözcükleri doğru seçmelisiniz. Topluma örnek olması beklenen koca devlet adamlarının bile, demeç verirken “misyon, dinamik, halef, konsolide/konsolide etme, asset,” vb. sayısız yabancı kelime-den medet ummaları içimi acıtıyor; halbuki bunlara ne güzel karşılıklar bulmuşum: “görev, devingen, ardıl, vadesini uzatma / birleştirme, mali varlık,” vb. Yahu adama sormazlar mı, Türkçesi varken, hele seçmen tabanını oldukça etkileyen millilik / yerlilik iddiası da ortada dururken, halkın anlamadığı kelimeleri neden kullanırsınız? Daha fiyakalı ve gizemli olsun diye mi? Walter

Lanoor’un dediği gibi, “*Bir ülkenin kanunlarının çiğnenmesinden sonra en büyük suç, dilinin çiğnenmesidir.*” Az-biraz beni sadeleştirip yabancı kelimelerden arındırırsanız, zehirli-zararlı otlardan arındırılmış toprak misaline döndürmüş olursunuz ki, bugünden yarına kuracağınız en sağlam kültürel köprü oluveririm, emin olun. Derdimi anladınız değil mi: Ben İngilizce’nin küresel işgali altında “Türkilizce”ye dönüşmek değil, istiklali rehber edinmiş bir ülkenin dili olarak “Türkçe” kalmak istiyorum. Fazıl Hüsni ne güzel söylemiş; “*Türkçem benim ses bayrağım,*” diye. Ben yabancılaşmaya ve istismara direnen bir kültürün köprüsüyüm.

Beşincisi, ben, *ideolojilerin ışığında yahut gölgesinde yapılan siyasetin köprüsüyüm*... Beni, benim kelimelerimi bazen öyle kötü tüketiyorlar ki azizim; evde, okulda, sokakta, iş yerinde, trafikte, çarşıda pazarda yetmiyormuş gibi bir de mecliste. Benim kelimelerimle küfürleşiyor, hakaretleşiyor, şiddet uyguluyorlar. Unutmayın ki, beni hangi niyetle kullanırsanız ben o niyetin dili olurum; saygıya saygının, nefretse nefretin dili... Elbette ben de her dilin doğası gereği ahlakın dili olmak, temiz toplumdan temiz siyasete doğru kurulan bir köprü olmak isterim. Siyasetçi deyince, aklıma, “*Türkçe, Türk milletinin kalbi, beyni*” diyen Atatürk geliyor. Onun himayesinde “*Güneş Dil Nazariyesi*”ne konu edilmişim. Epey özgüvenli ve iddialı ifadelerle benim güneş kadar eski bir dil olduğum ve dünya kültürlerini aydınlattığım ileri sürülüyordu; nazar mı ne değdi, bir süre sonra ilgi odağından çıkıvermişim. Kıyıda köşede duran ilginç bir noktaya daha dikkatiniz çekmek isterim ki, bazı Batı dillerinde var olan cin siyetçilik bile benim yapısal özelliklerim arasında yokken, benim üzerimden ırkçılık yapıyor olması bir alaysamadır (ironidir).

Kaldı ki, kadim dillerin toptan simgeleneceği bir çınar ağacının dallarından yahut bir daldaki yapraklarından birisi olarak ben, sert rüzgârların hışımına uğrayıp kırılan bir dal, yere düşen bir yaprak benzeri tarihe karışan ya da korumaya alınmadığında aynı acı sonu bekleyen dillerin bulunduğu tanık oldukça pek üzülüyorum. Bir dilin yok olması ne demek, bir düşünsenize?! Uygarlığın kan kaybetmesinden farksız! Bana siyaset katmanlarından başlanarak sahip çıktığınız oranda sizin olacağım, size hizmet edeceğim. Bireysel ve ahlaki anlamda diline sahip çıkmayanları ne gibi tehlikeler bekliorsa, toplumsal ve tarihsel anlamda ana-diline sahip çıkmayanları da o tehlikeler bekleyecektir. Bugünkü kuşakları yarınkilerle buluşturacak bir dil siyasetine ve halkı kutuplaştırmayan bir siyaset diline ihtiyaç varsa işte *ben o siyasetin köprüsüyüm*.

Altıncısı, ben *sınıflar üstü bir iktisadi hayatın ve yönetişimin köprüsüyüm de*... Unutmayın ki, günümüzde bir ülkenin iktisadi gücü ile o ülkenin dilinin gücü doğrusal orantılı gözüküyor artık. Düşünün, arkasında Birleşik Krallık ve Birleşik Devletler bulunmasaydı İngilizce bu kadar küresel egemen bir dil olabilir miydi? İngilizce şu anda dünyanın en pahalı ihracat malı; herkes satın almak zorunda. Mütevazı bir dil olarak ‘Darısı başıma’ diyeyim mi, bilmiyorum. Burada “birleşik” kelimesi anahattır, kafayı ‘*Türkiye ekonomisi - Türkçe dili*’ ilişkisine yormalı, çünkü ekonominin gücü ile dilin gücü arasında ciddi bir etkileşimin olduğu baskın bir gerçektir. Ayrıca, ben hayatın içinde bir dilim, bu nedenle son zamanlarda özellikle aile bütçesini sarsan, üretim-tüketim-tasarruf dengesini ve toplumun ruhsal durumunu bozan

hayat pahalılığının farkındayım. Hem nasıl kayıtsız kalabilirim ki; dar gelirli gruplar yaşadıkları bu kötü iktisadi girdabı anlatmakta benim kelimelerimi kifayetsiz bile buluyorlar ki benim gibi bir dünya dili için ayrıca hazin! Yoksul ve orta sınıflar hükümetin kendilerinden hala kemer sıkmalarını istemelerinden şikayetçiler; ben bunun tanığıyım. Halk ivedilikle aynı kemer ve hatta kravat sıkmayı kamu ve özel kesimden bekliyor. Mal, hizmet ve vergi zamları ve dahi zam fırsatçılığı durdurulursa hayat pahalılığı gevşeyecek ve en önemlisi de yüksek sesli şikayet dilekçelerinde daha az yer alabileceğim. İsterim ki, para-perestlikten uzak, hayat pahalılığını geride bırakıp hakça refaha doğru uzanan *bir üretim ekonomisinin köprüsü olayım*. Varsın “hayâl” (ütopya) olsun!

Kısacası, dil, ekindir; “Ne ekersen onu biçersin” denmesi boşuna değildir. Ben öyle bir dilim ki dışarıdaki yerlilerin, içerideki yabancıların gurbet diliyim, vuslatı muştulayan göçlerin diliyim. Son olarak, şu bilgisayar ağı - bilgi sunu (internet) çağında uğradığım azizliğin bir an önce son bulmasını isterim: Misal; her fırsatta “ı” harfi “i”ye çevriliyor, “kâr”, “kar” yapılıyor, “a”nın şapkasını kaldırıyorlar; “ğ” harfi yok hükmünde. Söyleyin bana; “g” yazarsanız “yoğurt”taki gerçek tadı alabilir misiniz? Benim gibi özgün bir dünya dilini bu şekilde, harflerimi bozarak yoksullaştırmaya kalkışanlara ne demeli? Dünden bugüne, bugünden yarına kurulmuş sağlam kadim bir köprüyüm; yıkarsanız, enkazın altında kalırsınız.

Bu satırların yazıldığı bugün, 21 Şubat. “Dünya Anadil Günü”müzü kutlayanlara selam olsun.

HİNDİSTAN'DA İNEKLER TÜRKİYE'DE KÖPEKLER

Muharrem YAKIN

Bazı kültürlerde hayvanlar ve bitkiler önemli figürler olarak kabul edilmişlerdir. Ortadoğudan Uzakdoğuya doğru gidildikçe hayvan figürlerinin yerini çiçek, sebze, meyve gibi bitki figürleri almaya başlar. Bununla birlikte dünyanın kadim yerleşim yerlerinde daha çok çeşitli hayvan figürlerinin yer aldığı görülmektedir. Bu hayvanlar arasında genellikle fil, maymun, turna, köpek, kaplumbağa, kuş ve balık türlerinin olduğu görülür. Eski Türklerde kurt, kartal ve geyiğin ayrı bir yerinin olduğu söylenebilir. Anadolu'da çeşitli duvar süsleme malzemelerinde hala geyik motiflerinin olması, tesadüf değildir. Ancak belirtmelidir ki; Türkler, bu hayvanlara pagan kültürler gibi ilahi bir güç atfetmiş olmayıp onları sembol olarak kullanmışlardır. Mesela kurt ve kartal kararlılık, azim, dayanma, hâkimiyet özellikleri yönüyle; geyik veya ceylan ise masumiyetleri yönüyle benimsenmiştir.

İnek, Hindistan'da kutsal kabul edilen bir hayvandır. İneğin kutsallığı eski Hind dini olan Dravid dininden Brahmanizm'e, oradan da Hinduizm'e geçmiştir. Bugünkü Hinduizm'de esasen önceki Hint dinlerinden kalan başka kabuller de vardır. Yoga, ruh göçü, iyilik ve kötülük tanrısı ve ineği kutsama vb. gibi. Hinduizm'in kutsal metini Vedâda inek; insan, yeryüzü, gökyüzü, güneş ışınları, konuşma ve ilahi okuyan kişi arasında iletişim kuran varlıktır. Kimi kutsal metinlerde inek etinin yenilebileceği kabul edilmekle birlikte inek etinin yenilmesinin haramlığı genel bir kabul olarak varlığını sürdürmektedir.

Hindistan, Hinduizm mensupları kadar Müslümanların da bulunduğu bir büyük coğrafyadır. Bu topluluklardan birisi ineği kutsal kabul ederken diğeri ise ineğin kurban edilmesini kutsal bir amel olarak görmektedir. Tarihte bu durum, pek tehlikeli bir gerginlik kaynağı olmamıştır. Ancak İngilizlerin Hindistan hâkimiyetlerinde ve sonraki dönemlerde Hinduizm mensupları ile Müslümanlar arasında inek konusu, bir gerginlik argümanı olarak kullanılagelmiştir. Potansiyel bir gerginlik argümanı olarak da kullanılma tehlikesi hep vardır. Buna dikkat edilmesi önemlidir.

Köpekle İlgili Özet Fıkhi Bilgiler

Türkiye'deki köpeklerden söz etmek için, önce İslam dininin köpeklerle ilgili değerlendirmesine bakalım.

Dinimizde kurallarına uyularak avlanan hayvanlar helal olduğu gibi eğitilmiş avcı hayvanların avladıkları av hayvanları da helal kılınmıştır:

“Kendileri için nelerin helâl kılındığını sana soruyorlar; de ki: Bütün tayyibat/iyi ve temiz şeyler size helâl kılınmıştır. Allah'ın size öğrettiğinden öğretilen avcı hale getirdiğiniz hayvanların sizin için yakaladıklarından da yiyin ve üzer-

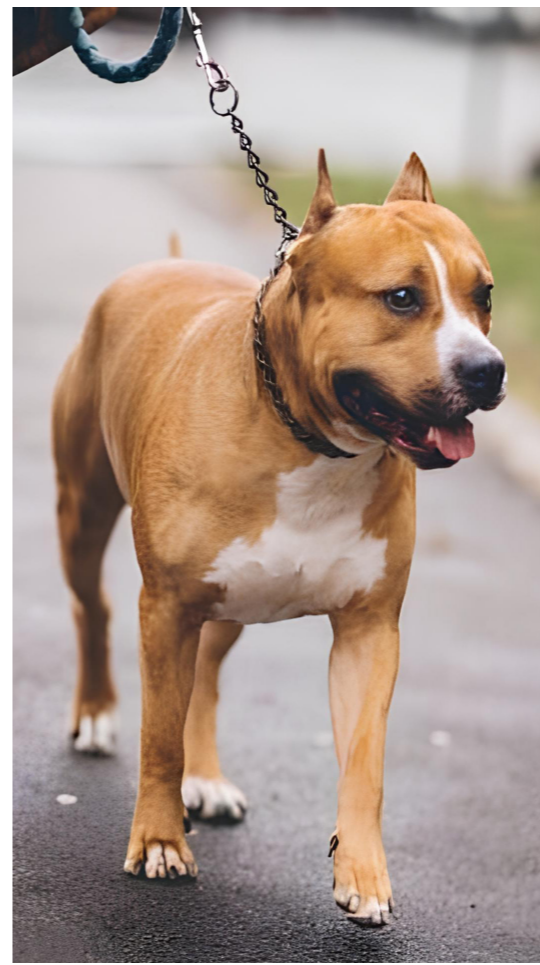
rine Allah'ın adını anın (besleme çekin). Allah'tan korkun. Allah'ın hesabı pek çabuktur.” (Maide 5/4)

Köpek, yırtıcı hayvanlar grubunda yer aldığından Hanefi, Şafii ve Hanbeli mezheplerince etinin yenmesinin haram olduğu konusunda görüş birliğine varılmıştır. Maliki mezhebi bu konuda onlardan farklı düşünmektedir.

Köpeğin su içtiği kabın temizlenmesi gerektiği, içtiği suyun artığının da temiz ve temizleyici olmadığı konusunda Hanefi, Şafii ve Hanbeli mezheplerinin görüşleri vardır. Söz konusu kabın temiz sayılabilmesi için üç kere, kimilerine göre yedi kez yıkanması şart görülmüştür. Maliki mezhebi ise avcı köpeğin tuttuğu avın etinin haram olmadığından hareketle köpek artığı suyun ve kabın temizliğine hükmetmiştir.

Şafii ve Hanbeliler köpeğin alınıp satılmasını, kiraya verilmesini, vasiyet edilmesini caiz görmezlerken Maliki mezhebi avcı hayvanı, bekçilik, çoban yardımcılığı gibi görevlerde kullanılan köpekler için alım satım, kira ve vasiyet gibi uygulamalara cevaz vermişlerdir. Hanefi mezhebi ise köpek için ayrı bir bahis açmaya gerek duymamış olup söz konusu intikallerde genel kurallara uyulmasının intikalin geçerliliği için yeterli olacağı görüşünü benimsemiştir.

Asr-ı Saadette kanarya, güvercin gibi evcilleştirilmiş ya da kafese alınmış kuş türlerinin evlerde barındırıldığından hareketle genel anlamda evde çevreye ve insanlara zararı dokunmayacak hayvanların beslenmesinin caiz görüldüğü anlaşılmaktadır. Ancak köpek için bu genel durum geçerli olmamıştır. Bekçilik, koruyuculuk gibi görev yapan köpeklerin dışında evde köpek beslenmesi, evde barındırılması hadis-i şeriflerde pek hoş karşılanmamış, buradan hareketle fakihler köpeğin evde barındırılmasına mesafeli durmuşlardır.

Zararlı hayvanların öldürülmesine izin veren hadis-i şerifler varittir. Köpek için de bu geçerlidir. Ancak fakihler, zararsız köpeklerin öldürülmesini olumlu karşılamazlar; kuduz ve saldırgan köpeklerin öldürülmesine cevaz vermişlerdir.

Hayvanların vereceği zararların sahipleri tarafından tazmin edilmeyeceği genel kural olarak kabul edil-

mekle birlikte yolda ve kalabalık yerlerde zarar veren hayvanların/köpeklerin, verdiği zararların sahipleri tarafından tazmin edileceği de kabul edilmiştir. Hanefi, Maliki ve Zahiriye mezhebi fakihleri sahip ya da bakıcısının teşebbüs, açık ihmal ve kusurunun olması halinde müstesna olmak üzere hayvanların/köpeklerin vereceği zarardan sorumlu olmayacakları görüşündedirler. Hanefi (bir kısım), Şafii ve Şia fakihleri, köpeğin sahibi ya da besleyenlerinin köpeğin verdiği zarardan dolayı sorumlu olacaklarını ifade ederler. Ancak köpeğin saldırısına uğrayan ya da köpeğin zarar verdiği kimseler, mahalle izinsiz olarak girmişler ya da köpeğin saldırgan olduğunu bilerek girmişlerse köpek sahibi sorumlu tutulamaz görüşünü belirtmişlerdir.

Konuyla ilgili pek çok hadis-i şerif mevcut bulunmaktadır. Ancak bu hadis-i şerifleri, sebep-i vürutları/o hadisin hangi şartlarda ve hangi bağlamda söylendiğinin iyi irdelenmesi bağlamında değerlendirmek son derece önemlidir. Olayı sadece hayvan hakları bağlamında ele almak, bunun yanında çevre ve insan haklarını unutmak son derece yanlıştır. Hatta bu konuda ileri gitmek, psikolojik bir travma belirtisi de taşıma eğilimindedir.

Kısıtlayıcı emir ve tavsiyeleri; telifisi mümkün olmayacak kayıp ve zararların önlenmesi açısından değerlendirmek isabetli olacaktır. Köpeklerin kuduza yakalanma tehlikesi olasıdır. Bunun takibini atlamaksızın yapmak mümkün olmayabilir. Olayı bütün yönleri ve bütün mecrası ile ele almak daha doğru olacaktır. Hz. Peygamber Aleyhisselam'ın; günahkâr bir kadının, çölde susuzluktan dilleri sarkmış bir köpeği suvarması yüzünden Cenab-ı Hakk'ın onu Cennetine aldığı bildirilmesi, son derece ibretlik bir uyarıdır.

Edebiyat Ve Köpek

Nasıl çeşit çeşit insan varsa, köpekler de hep tek düze değildir. Onların da çeşitleri vardır. Köpeğin türüne göre şiir ya da hikayede, köpeğin, olayın kahramanlarından birisi olması doğaldır. Burada Kangal çoban köpeklerini ayrı bir yere not almak, onun hakkı olmalıdır. Mehmet Taçdiken'in Bir Sevdadır Çobanlık hikâyesi de biraz çoban köpeği hikâyesidir.

Edebiyatta bir kelp/köpek konusu vardır ki içinde fıkıh, hiciv, tevriye, teşbih gibi pek çok konu barınabilmektedir. Ondan söz etmesek olmaz: Meşhur hiciv şairi Nef'i ve Kadı Tahir Efendi çağdaşları (17. yy.). Nef'i hicivde üstüne olunmayan bir adamdır. Savunduğunu iyi savunur, hicvettiğini de iyi hicveder. Onunla başa çıkmak kolay değildir. Nef'i ile Tahir Efendi arasında bir anlaşmazlık meydana gelir. Tahir Efendi, şair Nef'i'ye kelp/köpek der. Şair Nef'i bunun altında kalır mı? Kulağına gelen bu söylemi cevaplandırmalı, hem de iyi cevaplandırmalıdır. Öyle de yapar. Şu dizeleri döktürür:

Tahir Efendi bana kelp demiş;
İltifatı bu sözde zahirdir.
Maliki benim mezhebim zira;
İtikadımca kelp tahirdir.

Burada Dadaş Şair Nef'i tevriye sanatı ile iki anlamı birden kullanmış oluyor. Hem “İtikadımca kelp tahirdir” derken Maliki mezhebine göre köpeğin temiz kabul edildiğini beyan ediyor, yukarıda geçtiği gibi, hem de “kelp tahirdir” diyerek Tahir kelimesini Kadı Tahir Efendi'nin adına atf yaparak ona kelp/köpek diyerek ne kadar sivri dilli ve acımasız olduğunu aynıyla, belki fazlasıyla iade etmiş oluyor. Bu sivri dilli şair ne yazık ki bu sivri dilinin kurbanı oluyor ve üç kez affa mazhar olmasına rağmen sonunda kelleyi kurtaramıyor.

XX. yy. başlarında Tahir'ül -Mevlevi de 3 asır sonra şair Nef'i'ye onun üslubunca dizelerle cevap vermiştir.

Başiboş köpekleri, hayvan hakları adına hala savunan varsa, o sahipsiz sokak hayvanlarının sahipliği onlara verilmelidir.

Köpekleri Salmışlar Taşları Bağlamışlar

Nasreddin Hoca merhumun meşhur bir fıkrası var: Hoca merhum, bir köye gider. Ne kadar köpek varsa etrafını sarar. (Zaten köye bir yabancı geldiği zaman köpekler kendilerine özgü bir haberleşme ağışı ile hemen haberleşirler ve o yabancıyı karşılamak için hemen tören vaziyeti alırlar.) Hoca, kendini savunmak için can havliyle yerden taş almak için davrandıysa da nafile. Çünkü her yer don tutmuş olduğundan taşları yerinden almak ne mümkün. İşte, Hoca, meşhur söylemini o zaman söyler: Köpekleri salmışlar, taşları bağlamışlar.

Hoca merhum, ileri görüşlü bir adam. Bu, hem fıkralarından hem de özellikle bu fıkrasından anlaşılıyor. Günümüzde de bütün sokaklar, mahalleler, caddeler, şehirler,

büyükşehirler sokak hayvanları ile, özellikle köpeklerle dolmuş, işgal edilmiş durumda. Birtakım hayvanseverler buna şiddetle karşı çıkabilirler. Esas olan ve olması gereken; her canlının can güvenliğinin korunması yanında onların yaratılışlarına uygun bir konumda konumlandırılmaları ve o konunun korunması olmalıdır. Köpeği süs bitkisi gibi, çiçeği de ev bekçisi olarak kullanmaya çalışırsanız üzülürsünüz. Üzülen sadece siz de olmazsınız. Pek çok insan ve hatta canlı zarar görür, travma geçirir.

Bütün bir toplumun şaşkınlıkla tanık olduğu Pitbull saldırılarını haklı çıkaracak, hangi gerekçe olabilir? Buna bir dur demenin, buna bir son vermenin zamanı ne zaman gelecek? Gerekli önlemleri almak için insanların, çocukların yaralanmaları, korkutulmaları, psikolojik travmalara maruz kalmaları yetmiyor mu?

Önerimiz

Önerimiz şudur: Başta Pitbull cinsi köpekler olmak üzere, sahipsiz köpek kalmamalıdır. Her köpeğin bir sahibi olmalıdır. Her köpek sahibinin elinde sertifikası olmalıdır. Köpeğin bir zararı söz konusu olduğunda, sertifikası olan kimse sorumlu olmalıdır. Sertifikasız köpek kalmamalıdır. Kaldıysa, onlara mahallin belediyesi sahiplenmeli ve onların sertifikası belediyenin olmalıdır. Başiboş köpekleri, hayvan hakları adına hala savunan varsa, o sahipsiz sokak hayvanlarının sahipliği onlara verilmelidir.

Hayvanlar bizim düşmanımız değildir. Yüce Yaratıcı, onları insanların istifadesine vermiştir. Önemli olan, onları, onlara uygun mecralarda kullanmak, istihdam etmektir. Bunu yapmalıyız.

Bardakoğlu, Ali, Köpek, DİA, XXVI, 251, 252.

Demirci, Kürşat, Hayvan, DİA, XVII, 82, 83.

TEMMUZ 2024 BURSA GENÇLİK EĞİTİM VE DİNLENME KAMPI VE BURSA GEZİSİ

**KIZ GENÇLİK EĞİTİM, DİNLENME KAMPI VE BURSA GEZİSİ
7 - 13 TEMMUZ 2024**

**Kızlar 7 Temmuz 2024 akşamı kampa giriş yapacak,
13 Temmuz saat 18'de ayrılacaklardır.**

**ERKEK GENÇLİK EĞİTİM, DİNLENME KAMPI VE BURSA GEZİSİ
15 - 21 TEMMUZ 2024**

**Erkekler 15 Temmuz 2024 akşamı kampa giriş yapacak,
21 Temmuz saat 18'de ayrılacaklardır.**

**Kamp Yeri: NEFES DAĞYENİCE DOĞADA
Dağyenice Mah. 16. (400) Sk. No: 70/ 1 Göletli/ Nilüfer/ Bursa**

Millet Derneği Genel Merkezi

“Üzülme, Allah bizimle beraberdir.” (Tevbe Suresi:40.ayet)

İNŞİRAH ETSİN UMUDUN

| Turgut YILDIZHAN

Korku dağları mı sarmış etrafımızı ne!
Ergenekon'a mı dönmüş coğrafyam yoksa?
Ne yana baksan ızdırıp, ne yana baksan inilti.

Ortadoğu'ya çöktü mel'anet
Kopuyor Gazze'de kıyamet
Filistin'de dayanılmaz acı.

Nağmeler iniyor aylardır,
Irmaklar çağlıyor yüreklerde,
Depremler sarsıyor göğüslerimizi,
Feryatlar solduruyor güneşimizi.

Kalbimizi teslim almadan korku,
Dağlarımıza çöreklenmeden engerek,
Bize ebabiller gerek Ya Rabbi,
Bize Musalar gerek!....

Yine İsrail'in isyanı kabardı,
Kabarttı Nil'in dalgalarını zulümle.
Feryatlarda, acılarda, gözyaşlarında
Yine boğulacak İsrail.

Sen masumların gözyaşlarıyla,
Mazlumların can hıraş dualarıyla
Ve iman dolu yüreklerinle
kurtulacaksın Filistin,
Sen üzülme, zafer senin hakkın.

Rabbim genişlik versin göğsüne,
İnşirah etsin umudun.
Allah'ın va'di haktır,
Firavunların boğulması yakın.